

2024/3012

2024 12 6

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/3012

2024 m. lapkričio 27 d.

kuriuo sukuriamas Sąjungos ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose sertifikavimo sistema

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) pagal Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) (toliau – Paryžiaus susitarimas), kuris buvo patvirtintas Tarybos sprendimu (ES) 2016/1841 ⁽⁴⁾, tarptautinė bendruomenė susitarė užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros kilimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Be to, 2021 m. lapkričio 13 d. UNFCCC šalių konferencija priėmė Glazgo klimato paktą, kuriame pripažįstama, kad klimato kaitos poveikis bus daug mažesnis, jei temperatūros kilimas bus 1,5 °C, palyginti su 2 °C, ir nuspręsta toliau dėti pastangas, kad temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C. Sąjunga ir jos valstybės narės yra Paryžiaus susitarimo šalys ir yra tvirtai įsipareigojusios jį įgyvendinti mažindamos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį ir didindamos absorbuojamą anglies dioksido kiekį;
- (2) pasaulio mastu Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitose nurodoma, kad tikimybė, jog visuotinis atšilimas bus apribotas iki 1,5 °C, mažėja, nebent dar ši dešimtmetį ir per ateinančius dešimtmečius pasaulyje išmetamas ŠESD kiekis būtų sparčiai ir smarkiai mažinamas. IPCC ataskaitose taip pat aiškiai nurodoma, kad siekiant atsverti sunkiai mažinamą likutinį išmetamą ŠESD kiekį, anglies dioksido (CO₂) absorbavimo veikla yra neišvengiamai būtina, jei norime pasiekti, kad grynasis išmetamas CO₂ arba ŠESD kiekis būtų lygus nuliui. Tam reikės plačiu mastu vykdyti tvarią veiklą, kad CO₂ būtų surenkamas iš atmosferos ir ilgą laiką saugomas geologiniuose, sausumos ar jūrų kaupikliuose, įskaitant vandenynus, arba ilgaamžiuose produktuose. Šiuo metu Sąjunga, taikydama esamas politikos priemones, nėra pajėgi absorbuoti reikiamą anglies dioksido kiekį: sausumos ekosistemose absorbuojamo anglies dioksido kiekis pastaraisiais metais mažėjo, ir šiuo metu Sąjungoje nėra vykdoma jokia reikšminga pramoninio anglies dioksido absorbavimo veikla;
- (3) šio reglamento tikslas – sukurti savanorišką Sąjungos ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose sertifikavimo sistemą (toliau – Sąjungos sertifikavimo sistema), siekiant palengvinti ir paskatinti anglies dioksido absorbavimo ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo kokybišką diegimą, visapusiškai atsižvelgiant į Sąjungos biologinės įvairovės ir nulinės taršos tikslus, kuri papildytų

⁽¹⁾ OL C 184, 2023 5 25, p. 83.

⁽²⁾ OL C 157, 2023 5 3, p. 58.

⁽³⁾ 2024 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

tvarų išmetamo ŠESD kiekio mažinimą visuose sektoriuose. Tokiu būdu Sąjungos sertifikavimo sistema taps priemone, kuria būtų padedama siekti nustatytų Sąjungos tikslų pagal Paryžiaus susitarimą, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119⁽⁵⁾ nustatyto tikslo iki 2050 m. kolektyviai užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Visas pagal Sąjungos sertifikavimo sistemą sertifikuotas absorbuoto anglies dioksido kiekis ir sumažintas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis turėtų padėti siekti Sąjungos nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ir jos klimato srities tikslų. Todėl, siekiant išvengti dvigubos apskaitos, tuo absorbuoto anglies dioksido kiekiu ir sumažintu iš dirvožemio išmetamu ŠESD kiekiu neturėtų būti prisidedama prie trečiųjų šalių nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ar tarptautinių atitikties užtikrinimo schemų. Sąjunga taip pat įsipareigojo po 2050 m. pasiekti neigiamą išmetamų ŠESD balansą. Svarbi priemonė, padedanti intensyvinti anglies dioksido absorbciją sausumos ekosistemose, yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841⁽⁶⁾ dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriame nustatytas iki 2030 m. Sąjungos pasiekiamas grynojo absorbuojamo kiekio tikslas – 310 milijonų tonų CO₂ ekvivalento, taip pat nustatyti tikslai kiekvienai valstybei narei;

- (4) savo 2024 m. vasario 6 d. komunikate „Siekis – plataus užmojo pramoninis anglies dioksido tvarkymas ES“ Komisija numato įvertinti bendrus anglies dioksido absorbcijos tikslus pagal Sąjungos 2040 m. klimato srities tikslą ir tikslą iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą, o vėliau – neigiamą išmetamą ŠESD kiekį; parengti galimas politikos priemones ir paramos mechanizmus, skirtus pramoniniam anglies dioksido absorbcijai, įskaitant tai, ar ir kaip ją įtraukti į Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą; tuo pat metu bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695⁽⁷⁾, ir Inovacijų fondo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB⁽⁸⁾, lėšomis skatinti Sąjungos mokslinius tyrimus, inovacijas ir ankstyvą demonstravimą, susijusius su naujomis pramoninėmis CO₂ absorbcijos technologijomis. Be to, tikslinga, kad Komisija įvertintų Sąjungos anglies dioksido absorbcijos tikslų įgyvendinimo galimybes, be kita ko, aiškiai nustatydamas atskirą ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos tikslą;
- (5) tikimasi, kad suderinta Sąjungos sertifikavimo sistema padidins ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose aplinkosauginį naudingumą ir skaidrumą ir skatins pasitikėjimą jų sertifikavimu, kartu sumažinant susijusias administracines išlaidas. Kadangi Sąjungos sertifikavimo sistemos pobūdis yra savanoriškas, bus galima prašyti, kad Komisija esamas ir naujas viešąsias arba privačiąsias sertifikavimo schemas pripažintų pagal šį reglamentą, bet nebus privaloma tai daryti tam, kad tos schemas galėtų veikti Sąjungoje;
- (6) Reglamente (ES) 2021/1119 taip pat nustatytas privalomas Sąjungos klimato srities tikslas – iki 2030 m. grynąjį išmetamą ŠESD kiekį ES viduje sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu. Siekiant užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų įdėta pakankamai klimato kaitos švelninimo pastangų, grynasis absorbuotas ŠESD kiekis, kuriuo prisidedama prie Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslo, apribojamas iki 225 milijonų tonų CO₂ ekvivalento;
- (7) Sąjungos sertifikavimo sistema padės Sąjungoje plėtoti ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose veiklą, kuria daromas akivaizdžiai teigiamas poveikis klimatui, kartu padedant išvengti ekologinio manipuliavimo. Anglies kaupimo ūkininkavimo atveju Sąjungos sertifikavimo sistema taip pat turėtų skatinti vykdyti veiklą, teikiančią papildomos naudos biologinei įvairovei, taip padedant pasiekti Sąjungos teisės aktuose nustatytus gamtos atkūrimo tikslus;
- (8) tikslinga, kad Sąjungos sertifikavimo sistema taip pat būtų skatinami moksliniai tyrimai ir inovacijos, be kita ko, pabrėžiant atitinkamą mokslinių tyrimų programų vaidmenį, siekiant naujoms technologijoms sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinką. Šiuo atžvilgiu Komisija ir valstybės narės skatinamos vykdyti tarpdisciplininę bendradarbiavimą, kuriame dalyvautų nacionalinės ir regioninės mokslo tiriamosios įstaigos, mokslininkai, ūkininkai ir mažosios bei vidutinės įmonės;

⁽⁵⁾ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

⁽⁶⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

⁽⁷⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriami bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

⁽⁸⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

- (9) siekiant remti veiklos vykdytojus, pageidaujancius papildomomis pastangomis tvariai absorbuoti didesnį anglies dioksido kiekį arba labiau sumažinti iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį, Sąjungos sertifikavimo sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į įvairias veiklos rūšis, jų ypatumus ir susijusį poveikį aplinkai. Todėl šiame reglamente turėtų būti pateiktos aiškios ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose ir kitų Sąjungos sertifikavimo sistemos elementų apibrėžtys. Į jo taikymo sritį turėtų būti įtraukta veikla, kuria intensyvinamas anglies saugojimas geologiniuose, sausumos ar jūrų kaupikliuose, įskaitant vandenynus, ir ilgaamžiuose produktuose. Veikla turėtų apimti vieną ar daugiau praktikų ar procesų, kuriais anglies dioksidas šalinamas iš atmosferos. Tam tikra veikla, pavyzdžiui, bioanglies naudojimu grindžiama veikla, gali teikti įvairių rūšių grynąją anglies dioksido absorbcavimo naudą ir anglies dioksido saugojimo trukmę jas vykdant gali skirtis, priklausomai nuo konkrečių veiklos vykdymo sąlygų. Todėl taikytinose sertifikavimo metodikose, kurios turi būti nustatytos Sąjungos lygmeniu pagal šį reglamentą, turėtų būti nustatytos tinkamos stebėsenos ir atsakomybės taisyklės;
- (10) anglies kaupimo ūkininkavimo atveju atitinkama veikla gali apimti praktiką ir procesus, vykdomus jūrų ir pakrančių ekosistemose. Atitinkama veikla taip pat gali apimti praktiką ir procesus, kuriais mažinamas iš dirvožemio išmetamų ŠESD kiekis arba dėl kurių sumažėja anglies dioksido išmetimas į atmosferą iš dirvožemio anglies kaupiklių, kaip išvardyta Reglamento (ES) 2018/841 I priedo B skirsnio e ir f punktuose, pavyzdžiui, veiklos, kuria gerinamas dirvožemio tvarkymas arba atkuriami nualinti durpynai, atveju. Be to, į anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos kiekybinį vertinimą taip pat turėtų būti įtrauktas iš žemės ūkio paskirties dirvožemio išmetamo ŠESD, atitinkančių IPCC kategorijos „Žemės ūkis“ pakategorei „Žemės ūkio paskirties dirvožemis“ priskiriamų šaltinių išmetamas ŠESD, kiekio sumažinimas, kaip nurodyta bendrojo ataskaitų rengimo formato lentelių pagal UNFCCC ataskaitų teikimo gaires dėl šalių, įtrauktų į tos konvencijos I priedą, metinės apskaitos 3.D lentelėje, jei tas išmetamas ŠESD kiekis sumažinamas dėl veiklos, kuria apskritai mažinamas iš dirvožemio anglies kaupiklių išmetamas anglies dioksido kiekis arba padidinamas biogeniniuose anglies kaupikliuose absorbuotas anglies dioksido kiekis. Priešingai, į Sąjungos sertifikavimo sistemos taikymo sritį neturėtų būti įtraukta veikla, dėl kurios nėra nei absorbuojamas anglies dioksidas, nei mažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, pavyzdžiui, miškų naikinimo išvengimo arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektai;
- (11) šiame reglamente turėtų būti nustatyti reikalavimai, kurių reiktų laikytis, kad absorbuotas anglies dioksido kiekis ir sumažintas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis būtų tinkami sertifikuoti pagal Sąjungos sertifikavimo sistemą. Tuo tikslu absorbuotas anglies dioksido kiekis ir sumažintas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti tiksliai ir patikimai kiekybiškai įvertinti, ir tai turėtų būti pasiekta tik vykdant veiklą, kuria gaunama grynoji anglies dioksido absorbcavimo nauda arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda, kuri yra papildomojo pobūdžio ir kuria siekiama užtikrinti ilgalaikį anglies dioksido saugojimą. Ta veikla neturėtų būti daroma reikšminga žala aplinkai ir turėtų būti gaunama papildoma nauda siekiant užtikrinti tvarumo tikslų. Siekiant užtikrinti sertifikavimo proceso pagrįstumą ir patikimumą, absorbuotam anglies dioksido kiekiui ir sumažintam iš dirvožemio išmetamam ŠESD kiekiui turėtų būti taikomas nepriklausomas trečiosios šalies vykdomas auditas, kurį atliktų sertifikavimo įstaigos. Be to, šiame reglamente turėtų būti nustatytos sertifikuotų vienetų išdavimo ir naudojimo taisyklės;
- (12) Direktyva 2003/87/EB nustatytomis privalomomis Sąjungos anglies dioksido apmokestinimo taisyklėmis reglamentuojamas ŠESD išmetimas vykdant veiklą, kuriai taikoma ta direktyva. Šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis Direktyvai 2003/87/EB, išskyrus atvejus, kai sertifikuojamas CO₂ išmetamo naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, kurie atitinka pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 nustatytus tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijus, atlikus taikymui reikalingus koregavimus pagal Direktyvą 2003/87/EB⁽⁹⁾, surinkimas ir saugojimas, kaip išdėstyta Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, laikantis Direktyvos 2003/87/EB IV priedo;
- (13) veikla turėtų duoti grynąją anglies dioksido absorbcavimo naudą arba grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą, taip parodant, kad ji daro teigiamą poveikį klimatui. Grynoji anglies dioksido absorbcavimo nauda arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda turėtų būti kiekybiškai įvertinta dviem etapais;
- (14) pirmajame etape, siekdami kiekybiškai įvertinti grynąją anglies dioksido absorbcavimo naudą arba grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą, veiklos vykdytojai turėtų kiekybiškai įvertinti vykdant veiklą pasiektą papildomą absorbuotą anglies dioksido kiekį arba sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį, palyginti su bazine verte. Anglies kaupimo ūkininkavimo atveju kiekybiškai įvertinant absorbuotą anglies dioksido kiekį arba sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį turėtų būti užtikrinta, kad kiekybiškai įvertinant grynąją veiklos

⁽⁹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

naudą būtų tinkamai atsižvelgiama į anglies kaupiklyje išmetamą anglies dioksido kiekį. Sertifikavimo metodika turėtų būti nustatytos standartizuotos bazinės vertės, kurios turėtų tiksliai atspindėti standartinius panašios praktikos ir procesų rezultatus panašiomis socialinėmis, ekonominėmis, aplinkos, reglamentavimo ir technologinėmis aplinkybėmis, ir ja turėtų būti atsižvelgiama į geografinį kontekstą, įskaitant vietos dirvožemio klimato ir reguliavimo sąlygas. Tam standartizuotų bazinių verčių nustatymo metodui turėtų būti teikiama pirmenybė, nes juo užtikrinamas objektyvumas, iki minimumo sumažinamos reikalavimų laikymosi ir kitos administracinės išlaidos ir teigiamai pripažįstami pradininkų, kurie jau ėmėsi reikalavimus atitinkančios veiklos, veiksmi. Anglies dioksido kaupimo ūkininkavimo kontekste turėtų būti sertifikuojama tik tokia praktika ir procesai, kurie peržengia bendros praktikos ribas. Todėl už konkrečią anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą neturėtų būti atlyginama, jei ji jau plačiai taikoma regione, kuriame yra panašios dirvožemio klimato ir reguliavimo sąlygos. Standartizuotomis bazinėmis vertėmis turėtų būti užtikrinta, kad veiklai tapus bendra praktika, tokios veiklos nebebūtų galima sertifikuoti. Tuo tikslu Komisija turėtų bent kas penkerius metus peržiūrėti ir, kai tinkama, atnaujinti standartizuotas bazines vertes, atsižvelgdama į kintančias reguliavimo aplinkybes ir naujausią turimą mokslinę informaciją, kad atspindėtų socialinius, ekonominius, aplinkos, reguliavimo ir technologinius pokyčius ir paskatintų ilgainiui didinti užmojus pagal Paryžiaus susitarimą. Be to, turėtų būti skatinama naudoti esamas skaitmenines technologijas, įskaitant elektronines duomenų bazes ir geografines informacines sistemas, tolimąjį stebėjimą, novatoriškas anglies dioksido kiekybinio vertinimo vietoje sistemas, dirbtinį intelektą ir mašininį mokymąsi, taip pat elektroninius žemėlapius siekiant sumažinti standartizuotų bazinių verčių nustatymo išlaidas ir užtikrinti veiklos stebėsenos patikimumą. Tačiau tais atvejais, kai nustatyti tokių standartizuotų bazinių verčių neįmanoma, gali būti naudojama konkrečios veiklos bazinė vertė, pagrįsta individualiu veiklos vykdytojo veiklos veiksmingumu. Veiklos vykdytojas kiekvieno veiklos laikotarpio pradžioje turėtų atnaujinti konkrečios veiklos bazines vertes, nebent taikomose sertifikavimo metodikose būtų nurodyta kitaip;

- (15) antrajame grynosios naudos kiekybinio įvertinimo etape reikėtų atimti bet kokį susijusį ŠESD kiekį, išmestą per veiklos gyvavimo ciklą ir susijusį su veiklos įgyvendinimu. Atitinkamas išmetamas ŠESD kiekis, į kurį reikėtų atsižvelgti, apima tiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, kiekį, išmetamą naudojant trąšas, chemines medžiagas, kurą ar energiją, naudojant kitas žaliavas ir transportuojant, arba netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, dėl žemės naudojimo keitimo, kai dėl žemės ūkio gamybos perkėlimo kyla pavojus apsirūpinimo maistu saugumui, arba dėl perkėlimo efekto, susidarancio dėl energijos ar atliekinės šilumos konkurencinės paklausos. Bet koks su veiklos įgyvendinimu susijęs išmetamo ŠESD kiekio padidėjimas turėtų būti tinkamai atimtas iš grynosios anglies dioksido absorbcijos naudos arba grynosios iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudos, laikantis taikytinoje sertifikavimo metodikoje nustatytų techninių taisyklių. Siekiant kiekybiškai įvertinti grynąją anglies dioksido absorbcijos naudą arba grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą, į išmetamo ŠESD kiekio sumažinimus, pasiektus vykdant veiklą, išskyrus iš žemės ūkio paskirties dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimą, neturėtų būti atsižvelgiama, bet tai turėtų būti laikoma papildoma teikiama nauda siekiant klimato kaitos švelninimo tvarumo tikslo ir apie tokį sumažinimą turėtų būti pranešama atitiktis sertifikatuose. Toks išmetamo ŠESD kiekio sumažinimas, kaip ir kita papildoma nauda tvarumui, galėtų padidinti sertifikuoto absorbuoto anglies dioksido kiekio arba sumažinto iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio vertę;
- (16) veiklos vykdytojai, vykdantys veiklą, kuriai taikomas šis reglamentas, turėtų apimti bet kurį fizinį ar juridinį asmenį arba viešąjį subjektą, kuris vykdo ar kontroliuoja veiklą arba kuriam suteikti ekonominiai įgaliojimai spręsti dėl veiklos techninio vykdymo. Anglies kaupimo ūkininkavimo atveju veiklos vykdytojų apibrėžtis turėtų būti taikoma ūkininkui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115⁽¹⁰⁾ 3 straipsnio 1 punkte, bet kuriam kitam veiklos sausumoje ar pakrantės aplinkoje valdytojui, miško savininkui ar valdytojui, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, arba kompetentingam viešajam subjektui. Veiklos vykdytojų grupė turėtų apimti bet kokį teisės subjektą, kuris atstovauja bent dviem veiklos vykdytojams, įskaitant kooperatyvus arba gamintojų organizacijas ar gamintojų grupes, ir kuris užtikrina, kad tie veiklos vykdytojai laikytųsi šio reglamento;
- (17) veikla duoda grynąją anglies dioksido absorbcijos naudą, kai bazinę vertę viršijantis absorbuotas anglies dioksido kiekis viršija bet kokį su tos veiklos įgyvendinimu susijusį išmetamo ŠESD kiekio padidėjimą. Pavyzdžiui, ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos atveju, kai anglies dioksidas įleidžiamas po žeme, nuolatos saugomo anglies dioksido kiekis turėtų viršyti su energija susijusį pramoninio proceso metu išmetamą ŠESD kiekį. Panašiai, tuo atveju, kai dėl

⁽¹⁰⁾ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotųjų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

anglies kaupimo ūkininkavimo sumažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda yra teigiama, jei iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas, palyginti su bazinėmis vertėmis, viršija bet kokį su veiklos įgyvendinimu susijusį ŠESD kiekio padidėjimą. Anglies kaupimo ūkininkavimo veikla paprastai gerina dirvožemio kokybę, o tai daro teigiamą poveikį dirvožemio atsparumui ir našumui, tačiau tam tikromis aplinkybėmis dėl jos taip pat gali sumažėti maisto gamyba, o tai gali lemti anglies dioksido nutekėjimo poveikį dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, ir todėl į susijusį netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį reikėtų atsižvelgti. Bet koks dėl miško įveisimo surinktas ir saugojamas anglies dioksido kiekis arba atkuriant durpynų drėgnumą pasiektas iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio sumažinimas turėtų viršyti teršalų kiekį, išmetamą eksploatuojant veiklai vykdyti skirtą techniką, arba netiesioginį su žemės naudojimo keitimu susijusį išmetamą ŠESD kiekį, kurį galėtų lemti anglies dioksido nutekėjimas;

- (18) absorbuotas anglies dioksido kiekis ir sumažintas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, taip pat susijęs tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti kiekybiškai įvertintas tinkamu, konservatyviu, tiksliu, išsamiu, nuosekliu, skaidriu ir palyginamu būdu. Siekiant sumažinti iš atmosferos absorbuoto CO₂ kiekio pervertinimo arba dėl veiklos susidariusio tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio nepakankamo įvertinimo riziką, reikėtų tinkamai pranešti apie kiekybinio vertinimo neapibrėžtumą ir į jį atsižvelgti konservatyviu būdu. Kiekybinis anglies dioksido kiekio, laikinai absorbuoto vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą, ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio sumažinimo vertinimas turėtų būti atliekamas labai tiksliai, kad būtų užtikrinta aukščiausia kokybė ir kuo labiau sumažintas neapibrėžtumas; kai įmanoma, turėtų būti remiamasi 3 lygio metodikomis pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kokius tolesnius tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimus. Be to, siekiant skatinti Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės tikslų sinergiją, turi būti reikalaujama vykdyti efektyvesnę žemės stebėseną, taip padedant apsaugoti ir padidinti gamtinio anglies dioksido absorbcavimo veiklos atsparumą visoje Sąjungoje. Išmetamo ir absorbuojamo kiekio stebėseną turi tiksliai atspindėti tas sinergijas, turėtų būti grindžiama tinkamu matavimų vietoje ir tolimojo stebėjimo ar modeliavimo deriniu pagal taikytinoje sertifikavimo metodikoje nustatytas taisykles, ir ją vykdant reikėtų kuo geriau naudotis pažangiomis technologijomis, prienamomis pagal Sąjungos programas, pavyzdžiui, pagal Europos kosmoso programos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696⁽¹⁾, komponentą „Copernicus“, visapusiškai pasinaudojant jau esamomis priemonėmis, ir užtikrinti suderinamumą su nacionaline ŠESD apskaita;
- (19) renkantis išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodus, kai taikytina, turėtų būti laikomasi konservatyvaus požiūrio pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinės ŠESD apskaitos įverčių. Tai reiškia, kad taikant pasirinktus metodus, turėtų būti gaunami konservatyvūs išmetamo arba absorbuojamo kiekio įverčiai, kad išmetamas kiekis nebūtų nepakankamai įvertintas, o absorbuotas kiekis nebūtų pervertintas;
- (20) Sąjungos sertifikavimo sistema turėtų skatinti veiklą, kuri yra papildoma, t. y. ja viršijama standartinė praktika. Todėl ta veikla turėtų viršyti teisės aktuose nustatytus reikalavimus atskiro veiklos vykdytojo lygmeniu, t. y. veiklos vykdytojai turėtų vykdyti veiklą, kuri jiems dar nėra nustatyta taikytinuose teisės aktuose. Be to, veikla dėl sertifikavimo skatinamojo poveikio turėtų tapti finansiškai perspektyvi. Toks poveikis atsiranda, kai sertifikavimo sukurta paskata, atsiradusi dėl galimų pajamų, padeda pakeisti veiklos vykdytojų elgesį taip, kad jie imasi papildomos veiklos, kuria absorbuojamas papildomas anglies dioksido kiekis arba sumažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;
- (21) standartizuota bazinė vertė turėtų atspindėti teisės aktais nustatytas ir rinkos sąlygas, kuriomis vykdoma veikla. Jei reikalavimas vykdyti veiklą yra nustatytas veiklos vykdytojams taikytinuose teisės aktuose arba tai veiklai vykdyti paskatos nėra būtinos, tos veiklos rezultatus atspindės tokios standartizuotos bazinės vertės. Dėl šios priežasties turėtų būti daroma prielaida, kad veikla, dėl kurios absorbuojamas anglies dioksidas arba sumažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis viršija tokią bazinę vertę, yra papildoma. Taigi standartizuotos bazinės vertės naudojimas padėtų veiklos vykdytojams paprasčiau įrodyti papildomumą ir tai sumažintų sertifikavimo proceso administracinę našta, o tai yra ypač svarbu smulkiesiems veiklos vykdytojams;
- (22) atmosferos arba biogeninis anglies dioksidas, surenkamas ir saugomas vykdant ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo arba anglies saugojimo produktuose veiklą, dėl gamtinių arba antropogeninių priežasčių gali vėl patekti į atmosferą. Todėl veiklos vykdytojai turėtų imtis visų atitinkamų

⁽¹⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

prevencinių priemonių tai rizikai sumažinti ir tinkamai stebėti, ar anglies dioksidas ir toliau saugomas atitinkamai veiklai nustatytu stebėsenos laikotarpiu. Sertifikuoto vieneto galiojimas turėtų priklausyti nuo numatomos saugojimo trukmės ir su atitinkama veikla susijusios skirtingos grįžos rizikos. Ilgalaikis anglies dioksido absorbavimas suteikia pakankamai tikrumo, kad saugojimo trukmė bus labai ilga, t. y. apims keletą šimtmečių. Produktuose, kuriuose yra nuolat chemiškai surišto anglies dioksido, anglies dioksido išmetimo rizika yra labai maža arba jos visai nėra. Vykdam anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose veiklą kyla didesnė tyčinio arba netyčinio anglies dioksido išmetimo į atmosferą rizika. Siekiant atsižvelgti į tą riziką, anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestracinio vieneto ir anglies saugojimo produktuose vieneto galiojimui turėtų būti taikoma galiojimo pabaigos data, sutampanti su atitinkamo stebėsenos laikotarpio, kuris anglies saugojimo produktuose atveju turėtų apimti bent 35 metus, pabaiga. Po to turėtų būti laikoma, kad surinktas ir saugomas anglies dioksidas išmetamas į atmosferą, nebent veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė išpareigotų pratęsti stebėsenos laikotarpį. Sertifikavimo metodika turėtų skatinti pratęsti atitinkamos anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos stebėsenos laikotarpį, siekiant užtikrinti, kad surinktas CO₂ būtų ilgai saugomas dirvožemiuose arba biomasėje ir kad anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos vykdytojams būtų suteikta finansinių paskatų ilgiosios trukmės laikotarpiu. Tuo tikslu tikslinga, kad sertifikavimo metodika veiklos vykdytojais būtų skatinami kelis kartus pratęsti stebėsenos laikotarpį siekiant, kad surinktas anglies dioksidas būtų saugomas bent keletą dešimtmečių;

- (23) be priemonių, skirtų anglies dioksido išmetimo į atmosferą rizikai stebėsenos laikotarpiu kuo labiau sumažinti, sertifikavimo metodika turėtų apimti atitinkamus atsakomybės mechanizmus siekiant imtis priemonių dėl grįžos atvejų. Sertifikavimo metodika taip pat turėtų apimti taisykles dėl atsakomybės mechanizmų neveikimo rizikos mažinimo. Tokie mechanizmai galėtų apimti kolektyvinius rezervus ir išankstinio draudimo mechanizmus. Siekiant išvengti dvigubo reguliavimo, turėtų būti taikomi atsakomybės už geologinį saugojimą ir CO₂ nutekėjimą mechanizmai ir atitinkamos taisomosios priemonės, nustatyti Direktyvoje 2003/87/EB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/31/EB⁽¹²⁾. Be to, siekiant užtikrinti reguliavimo nuoseklumą, į taikytinas sertifikavimo metodus turėtų būti įtrauktos stebėsenos taisyklės ir atsakomybės mechanizmai, atitinkantys deleguotuosiuose aktuose, priimtuose pagal Direktyvą 2003/87/EB, nustatytas taisykles dėl chemiškai nuolat surišto anglies dioksido produktuose;
- (24) ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose veikla turi didelį potencialą suteikti su tvarumu susijusių visapusiškai naudingų sprendinių, nors ir negalima atmesti galimybių, kad teks ieškoti kompromisų. Todėl tikslinga nustatyti būtinuosius tvarumo reikalavimus siekiant užtikrinti, kad ta veikla nebūtų daroma reikšmingos žalos aplinkai ir kad ja būtų galima suteikti papildomos naudos siekiant šių tikslų: klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, įskaitant dirvožemio būklę ir žemės degradacijos vengimą; tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos; perėjimo prie žiedinės ekonomikos, įskaitant efektyvų tvariai gautų biožaliavinių medžiagų naudojimą; taip pat taršos prevencijos bei kontrolės. Anglies kaupimo ūkininkavimo veikla turėtų bent duoti papildomos naudos siekiant biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, įskaitant dirvožemio būklę ir žemės degradacijos vengimą, tikslo. Tais būtiniaisiais tvarumo reikalavimais turėtų būti atsižvelgiama į veiklos poveikį Sąjungos viduje ir už jos ribų, taip pat į vietos sąlygas ir, kai tinkama, jie turėtų derėti su reikšmingos žalos nedarymo principo techninės analizės kriterijais ir atitikti Direktyvoje (ES) 2018/2001 miškams ir žemės ūkio biomasės žaliavoms nustatytus tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijus. Praktika, kuri daro žalingą poveikį biologinei įvairovei, tokia kaip žalingą poveikį biologinei įvairovei darantys monokultūriniai miškai, neturėtų būti laikoma tinkama sertifikuoti;
- (25) ūkininkavimo ir miškininkystės praktika, kurią taikant CO₂ absorbuojamas iš atmosferos arba mažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, padeda siekti poveikio klimatui neutralumo tikslo ir už ją turėtų būti atlyginama pagal bendrą žemės ūkio politiką arba pagal kitas viešąsias ar privačiąsias iniciatyvas. Konkrečiai šiame reglamente turėtų būti atsižvelgiama į ūkininkavimo ir miškininkystės praktiką, kaip nurodyta 2021 m. gruodžio 15 d. Komisijos komunikate dėl tvarių anglies ciklų, įskaitant miško įveisimą, miško atkūrimo ir tvarios miškotvarkos veiklą; agrarinę miškininkystę ir kitas mišriąsias žemės ūkio formas; tarpinių pasėlių ir antsėlių naudojimą, tausojamąjį žemės dirbimą ir kraštovaizdžio elementų dauginimą; pasėlių pavertimą pūdymais arba atidėtų žemės plotų pavertimą nuolatinėmis pievomis ir durpynų ir šlapynių atkūrimą. Rengdama sertifikavimo metodiką anglies

⁽¹²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

kaupimo ūkininkavimo kontekste, Komisija turėtų atsižvelgti į poreikį padėti užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą, poreikį skatinti biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugą bei atkūrimą, ir poreikį išvengti žemės išsigijimo spekuliaciniais tikslais, kuris darytų neigiamą poveikį kaimo bendruomenėms, taip pat poreikį gerbti vietos bendruomenių ir čiabuvių, kuriems ta veikla daro poveikį, teises, kai aktualu pagal nacionalinę teisę, tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų. Ji turėtų skatinti veiklą, kuri turi didžiausią potencialą suteikti teigiamos papildomos naudos biologinei įvairovei, taip pat atsižvelgti į ilgalaikę miškų struktūrą, ilgalaikį anglies kaupiklių stabilumą, ekosistemų būklę, atsparumą ir natūralių trikdžių riziką;

- (26) veiklos vykdytojai arba veiklos vykdytojų grupės turėtų galėti pranešti apie papildomą naudą, kuria prisidedama prie tvarumo tikslų viršijant būtinuosius tvarumo reikalavimus. Tuo tikslu jų ataskaitos turėtų atitikti Komisijos parengtą sertifikavimo metodiką, pritaikytą įvairiai anglies dioksido absorbcijos veiklai. Sertifikavimo metodika turėtų, kiek įmanoma, skatinti kurti papildomą naudą biologinei įvairovei, kuri viršytų būtinuosius tvarumo reikalavimus, siekiant gauti rinkos priedą už sertifikuotus vienetus, pavyzdžiui, įtraukiant teigiamus veiklos, kuri laikoma suteikiančia papildomos naudos, sąrašus. Ta papildoma nauda suteiktų daugiau ekonominės vertės sertifikuotiems vienetams ir padidintų veiklos vykdytojų pajamas. Atsižvelgiant į tas aplinkybes, tikslinga, kad Komisija visų pirma rengtų sertifikavimo metodiką, specialiai pritaikytą anglies kaupimo ūkininkavimo veiklai, kuri duoda reikšmingą papildomą naudą biologinei įvairovei ir kuria prisidedama prie tvaraus žemės ūkio paskirties žemės ir miškų valdymo;
- (27) Komisija deleguotaisiais aktais turėtų nustatyti išsamią sertifikavimo metodiką, skirtą įvairiai šiame reglamente numatyti veiklai, atsižvelgdama į jos specifinius ypatumus, kad veiklos vykdytojai galėtų standartizuotai, patikrinamai, ekonomiškai efektyviai ir palyginamai taikyti šiame reglamente nustatytus kokybės kriterijus. Ta metodika turėtų būti užtikrintas patikimas ir skaidrus grynosios anglies dioksido absorbcijos arba grynosios iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudos, gaunamos vykdant veiklą, sertifikavimas, kartu išvengiant neproporcingos administracinės naštos veiklos vykdytojams ar veiklos vykdytojų grupėms, ypač smulkiesiems ūkininkams ir smulkiesiems miškų savininkams bei valdytojams, visų pirma sudarant sąlygas naudoti supaprastintas sertifikavimo ir audito taisykles, pvz., grupės auditą. Ta metodika turėtų būti rengiama glaudžiai konsultuojantis su Komisijos įsteigta Anglies dioksido absorbcijos ekspertų grupe ir visais kitais suinteresuotaisiais subjektais. Ta metodika turėtų būti grindžiama geriausiais turimais moksliniais įrodymais, esamomis viešosiomis ir privačiosiomis anglies dioksido absorbcijos arba iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo sertifikavimo schemomis ir metodika, be to, ją rengiant turėtų būti atsižvelgiama į visus atitinkamus Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis priimtus standartus ir taisykles;
- (28) atsižvelgiant į poreikį Sąjungoje sparčiai didinti anglies dioksido absorbciją, Komisija pirmajame sertifikavimo metodikos rengimo etape turėtų teikti pirmenybę šiai veiklai: veiklai, kuri yra brandžiausia, kuri gali suteikti papildomos naudos tvarumui, arba dėl kurios jau priimti su tokios metodikos rengimu susiję Sąjungos teisės aktai; anglies kaupimo ūkininkavimo veiklai, kuria prisidedama prie tvaraus žemės ūkio paskirties žemės, miškų ir jūrų aplinkos valdymo, taip pat veiklai, kurią vykdant anglies dioksidas saugomas medienos ir biologiniuose statybos produktuose. Inovacijų fondas nustato taisykles, susijusias su bioenergijos gamybos surenkant ir saugant anglies dioksidą ir tiesioginio anglies dioksido surinkimo iš oro sertifikavimo metodikos rengimu. Siekiant išvengti netvarios biomasės žaliavų paklausos, su sertifikavimu susijusi finansinė nauda neturėtų lemti bioenergijos įrenginio pajėgumo padidėjimo, viršijančio tai, kas būtina anglies dioksido surinkimo ir saugojimo veiklai vykdyti. Tikslinga, kad sertifikavimo metodikoje, susijusioje su veikla, kurią vykdat anglies dioksidas saugomas jūrinėje aplinkoje, įskaitant vandenynus, būtų atsižvelgiama į tarptautinę pažangą teikiant anglies dioksido absorbcijos ataskaitas bei į naujausią turimą mokslinę informaciją ir, jei turima, į Komisijos ataskaitas, parengtas pagal Reglamento (ES) 2018/841 17 straipsnio 2 dalį, išvadas. Be to, siekiant skatinti tvarų ir veiksmingą ribotų biomasės išteklių naudojimą, tikslinga, kad sertifikavimo metodika, susijusia su veikla, kurioje naudojama biomasė, būtų užtikrintas pakopinio biomasės naudojimo principo, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 3 dalyje, taikymas, kartu remiantis esamomis taisyklėmis bei procedūromis ir taip vengiant dubliavimosi. Taisyklės, kaip nacionalinės valdžios institucijos turi įgyvendinti tą principą, nustatytos tos direktyvos 3 straipsnio 3, 3a ir 3b dalyse;
- (29) siekiant užtikrinti, kad sertifikavimo procesas būtų įtikinamas ir patikimas, veiklai turėtų būti taikomas nepriklausomas trečiosios šalies auditas, kurį vykdytų sertifikavimo įstaigos. Visų pirma, prieš pradėdant vykdyti bet kokią veiklą turėtų būti atliekamas pradinis sertifikavimo auditas, kurio metu tikrinama tos veiklos atitiktis šiame reglamente nustatytiems kokybės kriterijams ir, be kita ko, teisingai kiekybiškai įvertinama numatoma grynoji nauda. Be to, visos veiklos atžvilgiu turėtų būti atliekamas periodinis pakartotinio sertifikavimo auditas bent kas penkerius

metus arba dažniau, kaip nurodyta taikytinoje sertifikavimo metodikoje, remiantis atitinkamos veiklos ypatumais. Atliekant pakartotinio sertifikavimo auditus turėtų būti tikrinama veiklos atitiktis šiame reglamente nustatytiems kokybės kriterijams ir vykdant veiklą gaunama grynoji anglies dioksido absorbcijai arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda. Atlikusi tą pakartotinio sertifikavimo auditą, sertifikavimo įstaiga turėtų parengti pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą, kurioje pateikiama santrauka ir, kai tinkama, išduoti atnaujintą atitikties sertifikatą. Visų veiklos rūšių, visų pirma anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos, atžvilgiu pakartotinio sertifikavimo auditus turėtų būti galima atlikti dažniau, be kita ko, kasmet. Siekiant sumažinti sertifikavimo ir pakartotinio sertifikavimo administracines išlaidas, veiklos vykdytojai turėtų galėti naudotis patikima geografinė informacija, kurią mokėjimo agentūros teikia per Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/2116⁽¹³⁾ nustatytą žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemą. Tuo tikslu Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi veiklos plano ir stebėsenos plano, taip pat sertifikavimo audito bei pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitų struktūra ir techniniai duomenys;

- (30) siekiant ekonomiškai efektyviai įgyvendinti klimato kaitos švelninimo veiksmus ir užtikrinti anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos vykdytojų dalyvavimą anglies kaupimo ūkininkavimo veikloje, labai svarbu jiems suteikti daugiau žinių ir geresnes priemones bei metodus, kuriuos taikant būtų galima geriau įvertinti ir optimizuoti sertifikuotą anglies dioksido absorbciją ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimą. Tai ypač svarbu Sąjungos smulkiesiems ūkininkams arba smulkiesiems miškų savininkams ir valdytojams, kuriems dažnai trūksta praktinės patirties ir ekspertinių žinių, būtinų norint vykdyti anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą ir laikytis reikiamų kokybės kriterijų bei taikyti susijusią sertifikavimo metodiką. Todėl tikslinga reikalauti, kad gamintojų organizacijos sudarytų palankesnes sąlygas teikti atitinkamas konsultavimo paslaugas jų nariams. Interaktyvūs inovacijų projektai, įgyvendinami kartu su ūkininkais ir miškų savininkais bei valdytojais, taip pat konsultavimo paslaugų teikimas, keitimasis žiniomis, mokymas ir informavimo veikla gali būti finansiškai remiami, *inter alia*, pagal bendrą žemės ūkio politiką ir nacionalinėmis valstybės pagalbos lėšomis;
- (31) savo 2024 m. vasario 6 d. komunikate „Mūsų ateities užtikrinimas. Europos 2040 m. klimato srities tikslas ir siekis iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą kuriant tvarią, teisingą ir klestinčią visuomenę“ Komisija nurodo, kad itin svarbu sukurti daugiau verslo galimybių tvariai žemės ūkio maisto produktų vertės grandinei ir pritraukti privačių lėšų užtikrinant sinergiją su viešuoju finansavimu. Tai galėtų būti daroma taikant naujus rinkos mechanizmus, kuriais būtų skatinama tvari maisto sistema, nes taip galėtų būti užtikrintos geresnės maisto kainos, atspindinčios tvarumą, ir teisingas atlygis ūkininkams bei naujas investicijų finansavimo šaltinis. Tik tvirtas veiklos koordinavimas su visais pramonės subjektais visoje maisto vertės grandinėje ir sąžiningos prekybos praktikos visoje toje grandinėje akcentavimas gali suteikti tinkamų tvaraus ūkininkavimo praktikos paskatų, užtikrinti deramas ir tvarias ūkininkų pajamas ir generuoti pajamų, siekiant remti tokių perėjimą;
- (32) siekiant užtikrinti, kad tikrinimas būtų tikslus, patikimas ir skaidrus, už sertifikavimo procesą atsakingos sertifikavimo įstaigos turėtų turėti reikiamą kompetenciją ir įgūdžius ir turėtų būti akredituotos nacionalinės akreditacijos įstaigos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008⁽¹⁴⁾ arba jas turėtų būti pripažinusi nacionalinė kompetentinga institucija. Siekiant išvengti galimų interesų konfliktų, sertifikavimo įstaigos taip pat turėtų būti visiškai nepriklausomos nuo veiklos vykdytojo arba veiklos vykdytojų grupės, vykdančių sertifikuotą veiklą. Be to, valstybės narės turėtų prisidėti užtikrinant tinkamą sertifikavimo proceso įgyvendinimą, prižiūradamos sertifikavimo įstaigų, kurias akreditavo nacionalinės akreditacijos institucijos, veikimą ir informuodamos sertifikavimo įstaigas ir atitinkamus sertifikavimo schemų valdytojus apie nustatytus aktualius neatitikties atvejus;
- (33) veiklos vykdytojai turėtų naudotis sertifikavimo schemomis, kad įrodytų atitiktį šiam reglamentui. Todėl sertifikavimo schemas turėtų būti grindžiamos patikimomis ir skaidriomis taisyklėmis bei procedūromis, ir jomis turėtų būti užtikrintas kilmės neginčijamumas ir apsauga nuo sukčiavimo, kiek tai susiję su veiklos vykdytojų pateikiama informacija ir duomenimis, taip pat tokios informacijos ir duomenų tikslumas, patikimumas ir vientisumas. Jomis taip pat turėtų būti užtikrinta teisinga sertifikuotų anglies dioksido absorbcijai arba iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo vienetų apskaita, visų pirma išvengiant dvigubos apskaitos. Tuo tikslu Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų išdėstomos suderintos techninės sertifikavimo taisyklės, įskaitant tinkamus patikimumo, skaidrumo ir apskaitos bei nepriklausomo audito standartus, taikytinus pagal sertifikavimo schemas, kad būtų užtikrintas būtinas teisinis tikrumas, susijęs su veiklos vykdytojais ir sertifikavimo

⁽¹³⁾ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 187).

⁽¹⁴⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis akreditavimo reikalavimus ir panaikinant Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

schemoms taikomomis taisyklėmis. Siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų sertifikavimo procesą, tomis suderintomis techninėmis sertifikavimo taisyklėmis taip pat turėtų būti siekiama sumažinti nereikalingą administracinę našta, tenkančią veiklos vykdytojams ar veiklos vykdytojų grupėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant smulkiuosius ūkininkus ir smulkiuosius miškų savininkus bei valdytojus;

- (34) siekiant užtikrinti patikimą ir suderintą sertifikavimo kontrolę, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė priimti sprendimus, kuriais būtų pripažįstamos sertifikavimo schemas, atitinkančios šiame reglamente nustatytus reikalavimus, įskaitant techninės kompetencijos, patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito reikalavimus. Tokie sprendimai dėl pripažinimo turėtų galioti ribotą laiką ir turėtų būti skelbiami viešai. Tuo tikslu Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus dėl Sąjungos sertifikavimo schemų pripažinimo turinio ir procesų;
- (35) kai aktualu, taikomos Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija), patvirtintos Tarybos sprendimu 2005/370/EB⁽¹⁵⁾, nuostatos, susijusios su visuomenės dalyvavimu ir teise kreiptis į teismus;
- (36) siekiant užtikrinti sertifikuotų vienetų skaidrumą ir visišką atsekamumą ir išvengti sukčiavimo bei dvigubos apskaitos rizikos, Komisija per ketverius metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos turėtų sukurti ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose Sąjungos registrą (toliau – Sąjungos registras), ir po to jį tvarkyti. Komisija turėtų atsižvelgti į Direktyvos 2003/87/EB 30 straipsnio 5 dalies a punkte ir Reglamento (ES) 2018/841 17 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas. Jei išreiškiamas susirūpinimas dėl sukčiavimo, Komisija turėtų tą klausimą ištirti ir imtis atitinkamų veiksmų, be kita ko, panaikindama atitinkamus sprendimus arba atšaukdama susijusius vienetus. Galėtų būti laikoma, kad buvo sukčiaujama, pavyzdžiui, jei dėl tos pačios veiklos išduodamas daugiau nei vienas atitikties sertifikatas, nes ta veikla užregistruota pagal dvi skirtingas sertifikavimo schemas arba du kartus pagal tą pačią schemą. Taip pat galėtų būti laikoma, kad buvo sukčiaujama, kai tas pats atitikties sertifikatas naudojamas kelis kartus tam pačiam teiginiui, grindžiamam anglies dioksido veikla arba sertifikuotu vienetu, pateikti. Sąjungos registruvi turėtų būti naudojamos automatizuotos sistemos, įskaitant elektroninius šablonus, kad viešai būtų prieinama bent šio reglamento priede nurodyta informacija. Sąjungos registro veikimas turėtų būti finansuojamas naudotojų mokamais metiniais fiksuotais mokesčiais, kurie būtų proporcingi jų naudojimuisi Sąjungos registru ir pakankami siekiant prisidėti prie jo sukūrimo išlaidų ir metinių jo tvarkymo išlaidų, pavyzdžiui, darbuotojams ar IT priemonėms skirtų išlaidų, padengimo. Pajamos iš tokių mokesčių turėtų sudaryti išorės asignuotąsias pajamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046⁽¹⁶⁾ tikslu. Jos visų pirma turėtų padengti IT priemonių, paslaugų ir saugumo, įskaitant operacines ir licencijavimo sistemas, išlaidas, taip pat su Sąjungos registro tvarkymu dirbančių darbuotojų išlaidas. Komisija deleguotaisiais aktais turėtų nustatyti būtinus reikalavimus, susijusius su Sąjungos registru, ir veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant naudotojų mokesčių dydį ir jų susigrąžinimą. Nustatydama tuos reikalavimus Komisija taip pat turėtų atsižvelgti į poreikį užtikrinti pakankamą prekybos sertifikuotais vienetais priežiūrą. Per kiekvieną paskutinį metų, einančių prieš kalendorinius mokesčių taikymo metus, ketvirtį Komisija turėtų priimti vieną ar daugiau įgyvendinimo aktų, kuriais būtų nustatomos arba peržiūrimos tiems kalendoriniams metams taikytinos individualios naudotojų mokesčių sumos. Iki Sąjungos registro sukūrimo, Komisijos pripažintų sertifikavimo schemų valdytojai turėtų sukurti ir tvarkyti sąveikius sertifikavimo registrus. Siekiant užtikrinti sertifikuotų vienetų skaidrumą ir visišką atsekamumą ir išvengti sukčiavimo bei dvigubos apskaitos rizikos, sertifikavimo schemose taip pat turėtų būti naudojamos automatizuotos sistemos, įskaitant elektroninius šablonus, kad viešai būtų skelbiama bent šio reglamento priede nurodyta informacija. Siekiant užtikrinti vienodas veiklos sąlygas vidaus rinkoje, Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi tų sertifikavimo registru veikimo ir sąveikumo standartai ir techninės taisyklės. Sertifikavimo registrai arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registras sertifikuotus vienetus turėtų išduoti tik po to, kai gaunama grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda, remiantis po pakartotinio sertifikavimo audito išduotu galiojančiu atitikties sertifikatu. Siekiant išvengti dvigubo išdavimo ir dvigubo naudojimo, bet koks sertifikuotas vienetas neturėtų būti išduodamas daugiau kaip vieną kartą ir jokių sertifikuotų vienetų jokių metu neturėtų naudotis daugiau kaip vienas fizinis ar juridinis asmuo. Ilgalaikio anglies dioksido absorbcijos vienetai,

⁽¹⁵⁾ 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimas 2005/370/EB dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 124, 2005 5 17, p. 1).

⁽¹⁶⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestraciniai vienetai, anglies saugojimo produktuose vienetai ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo vienetai turėtų likti atskirti vienas nuo kito. Siekiant atsižvelgti į absorbuoto anglies dioksido grįžos riziką, anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestracinių vienetų ir anglies saugojimo produktuose vienetų galiojimas turėtų baigtis, kai baigiasi atitinkamos veiklos stebėsenos laikotarpis, ir jie turėtų būti panaikinti sertifikavimo registre arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre, išskyrus atvejus, kai veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė išsipareigoja pratęsti stebėsenos laikotarpį pagal taikytinoje sertifikavimo metodikoje nustatytas taisykles;

- (37) sertifikavimo schemoms tenka svarbus vaidmuo parodant, kad laikomasi šio reglamento. Todėl sertifikavimo schemų valdytojai turėtų reguliariai teikti Komisijai ataskaitas apie jų veiklą. Siekiant padidinti skaidrumą ir pagerinti Komisijos vykdomą priežiūrą, turėtų būti viešai prieinamas visas tokių ataskaitų tekstas arba, kai tinkama, suvestinė jo redakcija. Be to, Komisija tokiose ataskaitose pateikta reikiama informacija galėtų pasinaudoti rengdama sertifikavimo schemų veikimo ataskaitas, siekdama nustatyti geriausią praktiką ir, jei tikslinga, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tolesnio tokios geriausios praktikos skatinimo. Siekiant užtikrinti, kad teikiamos ataskaitos būtų palyginamos ir nuoseklios, Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomi sertifikavimo schemų valdytojų rengiamų ataskaitų turinio ir formos techniniai duomenys;
- (38) siekiant iš dalies pakeisti arba papildyti neesminius šio reglamento elementus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatoma išsami įvairių rūšių veiklos sertifikavimo metodika, nustatomi Sąjungos registro veikimo standartai ir techninės taisyklės bei iš dalies keičiami I ir II priedai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁷⁾ nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (39) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁸⁾. Kad Komisija galėtų naudotis šiame reglamente nustatytais įgyvendinimo įgaliojimais, jai vykdyti užduotis pagal šį reglamentą turėtų padėti Klimato kaitos komitetas, įsteigtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1999⁽¹⁹⁾;
- (40) Komisija turėtų peržiūrėti šio reglamento taikymą ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 27 d., o vėliau – per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, dėl kurio susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį. Šis reglamentas turėtų būti nuolat peržiūrinamas visais aspektais, atsižvelgiant į: atitinkamus pokyčius, susijusius su Sąjungos teisės aktais, įskaitant jo suderinamumą su Reglamentu (ES) 2018/841, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/842⁽²⁰⁾ ir Reglamentu (ES) 2021/1119, taip pat su direktyvomis 2003/87/EB ir (ES) 2018/2001; atitinkamus pokyčius, susijusius su UNFCCC ir Paryžiaus susitarimu, įskaitant taisykles ir gaires, susijusias su to susitarimo 6 straipsnio įgyvendinimu; technologijų ir mokslo pažangą, geriausią praktiką ir rinkos pokyčius anglies dioksido absorbavimo srityje; anglies dioksido ilgalaikio saugojimo trečiosiose valstybėse

⁽¹⁷⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽¹⁸⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽¹⁹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

⁽²⁰⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi išsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

potencialą, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1735⁽²¹⁾ III skyriuje nurodytų tarptautinių susitarimų buvimą, kartu numatant sąlygas, lygiavertes nustatytoms Direktyvoje 2009/31/EB, siekiant užtikrinti surinkto CO₂ geologinio saugojimo nuolatinį saugumą ir saugumą aplinkos atžvilgiu; dėl šio reglamento taikymo padidėjusio biomasės naudojimo poveikį aplinkai, įskaitant poveikį žemės degradacijai ir ekosistemų atkūrimui; poveikį Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumui ir spekuliacijai žeme; ir sertifikavimo proceso išlaidas;

- (41) Komisija ne vėliau kaip 2026 m. liepos 31 d. turėtų peržiūrėti IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3.A pakategorės (fermentacija žarnyne) ir 3.B pakategorės (mėšlo tvarkymas) įtraukimą, kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir pagal tą reglamentą priimtus įgyvendinimo aktus, į išmetamo ŠESD kiekio mažinimą, kuriam taikomas šis reglamentas, atsižvelgdama į alternatyvias sąnaudas, reglamentavimo sistemos raidą, galimą neigiamą poveikį, lemiantį padidėjusį išmetamą ŠESD kiekį ir Sąjungos 2040 m. klimato srities tikslą, pasiūlytą pagal Reglamentą (ES) 2021/1119, turėtų pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai bei, kai tinkama, turėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Atliekant tą peržiūrą tikslinga apvarstyti, kaip potencialūs vienetai, sukurti vykdant tokią veiklą, turėtų būti suskirstyti į kategorijas. Taip pat tikslinga sparčiau kurti bandomąją sertifikavimo metodiką, skirtą veiklai, kuria mažinamas dėl fermentacijos žarnyne ir mėšlo tvarkymo žemės ūkyje išmetamas ŠESD kiekis, rengiantis 2026 m. Komisijos peržiūrai;
- (42) tikslinga, kad atitikties sertifikatais ir sertifikuotais vienetais būtų grindžiami skirtingi galutinio naudojimo būdai, pavyzdžiui, su klimatu susijusių ir kitų įmonių ekologiškumo teiginių, įskaitant teiginius, susijusius su biologine įvairove, įrodymai arba sertifikuotų vienetų mainai savanoriškose anglies dioksido rinkose. Tuo tikslu Komisija turėtų įvertinti ir, kai tinkama, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl papildomų reikalavimų siekiant suderinti šį reglamentą su Paryžiaus susitarimo 6 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais taisyklėmis bei gairėmis ir geriausios praktikos savanoriškose anglies dioksido rinkose pavyzdžiais. Atliekant tą vertinimą turėtų būti palyginti metodiniai reikalavimai, įskaitant bazines vertes, stebėsenos laikotarpiai, veiklos laikotarpiai, papildomumas, nutekėjimas, nepastovumas ir atsakomybė, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į reikalavimus, susijusius su įgaliojimu ir atitinkamais koregavimais. Jame taip pat reikėtų nustatyti, ar tikslinga diferencijuoti kiekvienos rūšies vieneto galutinį naudojimą, taip pat nustatyti atitinkamus reikalavimus privatiems subjektams ar trečiosioms šalims naudojant vienetus, be kita ko, savanoriškose anglies dioksido rinkose ir tarptautinėse atitikties užtikrinimo schemose, užtikrinant suderinamumą su atitinkamais Sąjungos teisės aktais, pavyzdžiui, reglamentais (ES) 2018/1999 ir (ES) 2021/1119 bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464⁽²²⁾, taip pat Reglamento (ES) 2018/1999 40 straipsnyje nurodytu tarptautiniu lygiu pagal Paryžiaus susitarimo 6 straipsnį perduotų poveikio švelninimo rezultatų registru ir būsima direktyva dėl aiškių ekologiškumo teiginių pagrindimo ir pranešimo apie juos;
- (43) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. skatinti diegti aukštos kokybės kriterijus atitinkančią anglies dioksido absorbcijos ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo praktiką, kartu kuo labiau sumažinant ekologinio manipuliavimo riziką, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti,

(21) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (OL L, 2024/1735, 2024 6 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

(22) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo (OL L 322, 2022 12 16, p. 15).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šio reglamento tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas veiklos vykdytojams ar veiklos vykdytojų grupėms diegti ilgalaikio anglies dioksido absorbuojimo, anglies kaupimo ūkininkavimu ir anglies saugojimo produktuose praktiką, kuri papildytų nuolatinį išmetamo ŠESD kiekio mažinimą visuose sektoriuose siekiant Reglamente (ES) 2021/1119 nustatytų tikslų, taip pat skatinti juos diegti tokią praktiką. Tuo tikslu šiuo reglamentu sukuriama savanoriška Sąjungos sistema absorbuotam anglies dioksido kiekiui ir sumažintam iš dirvožemio išmetamam ŠESD kiekiui sertifikuoti, nustatant:

- a) Sąjungoje vykdomos veiklos kokybės kriterijus;
- b) vykdant veiklą absorbuoto anglies dioksido kiekio ir sumažinto iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio tikrinimo ir sertifikavimo taisykles;
- c) sertifikavimo schemų veikimo ir Komisijos atliekamo jų pripažinimo taisykles;
- d) sertifikuotų vienetų išdavimo ir naudojimo taisykles.

2. Šiuo reglamentu siekiama padėti siekti Sąjungos tikslų pagal Paryžiaus susitarimą, visų pirma Reglamente (ES) 2021/1119 nustatyto tikslo ne vėliau kaip iki 2050 m. kolektyviai užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Todėl visu laikantis šio reglamento absorbuotu CO₂ kiekiu ir sumažintu iš dirvožemio išmetamu ŠESD kiekiu prisidedama prie Sąjungos nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ir jos klimato srities tikslų pasiekimo, o ne prie trečiųjų šalių nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ar tarptautinių atitikties užtikrinimo schemų.

3. Šis reglamentas netaikomas išmetamoms ŠESD, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, išskyrus atvejus, kai surenkamas ir saugojamas CO₂, išmetamas naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, kurie atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnyje nustatytus tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijus, atlikus taikymui reikalingus koregavimus pagal Direktyvą 2003/87/EB, kaip išdėstyta Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, laikantis Direktyvos 2003/87/EB IV priedo.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) anglies dioksido absorbuojimas – antropogeninis anglies dioksido absorbuojimas iš atmosferos ir ilgalaikis jo saugojimas geologiniuose, sausumos ar vandenynų kaupikliuose, arba ilgaamžiuose produktuose;
- 2) iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimas – iš biogeninių anglies kaupiklių, išvardytų Reglamente (ES) 2018/841 I priedo B skirsnio e ir f punktuose, išmetamo grynojo ŠESD kiekio mažinimas, arba iš IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3.D pakategorės (žemės ūkio dirvožemiai) šaltinių išmetamo ŠESD kiekio mažinimas, kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir pagal jį priimtus įgyvendinimo aktus, kai atitinkama veikla apskritai sumažinamas iš dirvožemio anglies kaupiklių išmetamas CO₂ kiekis arba padidinamas biogeniniuose anglies kaupikliuose absorbuotas anglies dioksido kiekis;

- 3) veikla – viena ar daugiau veiklos vykdytojų arba veiklos vykdytojų grupės vykdomų praktikos rūšių ar procesų, kurių rezultatas – ilgalaikis anglies dioksido absorbcavimas, laikinas anglies dioksido absorbcavimas vykdant anglies kaupimo ūkininkavimą arba saugant anglį produktuose, arba iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio sumažinimas vykdant anglies kaupimo ūkininkavimą, kai tokiu anglies kaupimo ūkininkavimu apskritai sumažinamas iš dirvožemio anglies kaupiklių išmetamas CO₂ kiekis arba padidinamas biogeniniuose anglies dioksido kaupikliuose absorbuotas anglies dioksido kiekis;
- 4) biogeninis anglies kaupiklis – gyvoji biomasė, miško paklotė, negyva mediena, negyva organinė medžiaga, mineraliniai dirvožemiai ir organiniai dirvožemiai, išvardyti Reglamento (ES) 2018/841 I priedo B skirsnio a–f punktuose;
- 5) veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo arba viešasis subjektas, kuris vykdo ar kontroliuoja veiklą arba kuriam yra suteikti ekonominiai įgaliojimai spręsti dėl veiklos techninio vykdymo; anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos atveju veiklos vykdytojas – ūkininkas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/2115 3 straipsnio 1 punkte, bet kuris kitas veiklos sausumos ar pakrantės aplinkoje valdytojas, miško savininkas ar valdytojas, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, arba kompetentingas viešasis subjektas;
- 6) veiklos vykdytojų grupė – juridinis asmuo, atstovaujantis mažiausiai dviem veiklos vykdytojams ir privalantis užtikrinti, kad tie veiklos vykdytojai laikytųsi šio reglamento;
- 7) veiklos laikotarpis – laikotarpis, per kurį vykdant veiklą gaunama grynoji anglies dioksido absorbcavimo nauda arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda ir kuris nustatomas taikytinoje sertifikavimo metodikoje;
- 8) stebėsenos laikotarpis – laikotarpis, per kurį veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė stebi iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimą arba anglies dioksido saugojimą ir kuris apima bent veiklos laikotarpį, ir kuris nustatytas taikytinoje sertifikavimo metodikoje;
- 9) ilgalaikis anglies dioksido absorbcavimas – praktika ar procesas, kurio metu įprastomis aplinkybėmis ir taikant tinkamą tvarkymo praktiką surenkamas ir kelis šimtmečius saugomas atmosferos arba biogeninis anglies dioksidas, įskaitant chemiškai nuolat surištą anglies dioksidą produktuose, ir kuris nėra vykdomas kartu su veiksmingesne angliavandenių gavyba;
- 10) anglies kaupimo ūkininkavimas – su sausumos ar pakrančių aplinkos valdymu susijusi bent penkerių metų veiklos laikotarpiu vykdoma praktika ar procesas, kurio metu surenkamas ir laikinai biogeniniuose anglies kaupikliuose saugomas atmosferos arba biogeninis anglies dioksidas arba sumažinamas iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;
- 11) anglies saugojimas produktuose – praktika ar procesas, kuriuo surenkamas ir mažiausiai 35 metus ilgaamžiuose produktuose saugojamas atmosferos arba biogeninis anglies dioksidas, kurio metu galima vietoje stebėti saugomą anglies kiekį ir kuris sertifikuotas visam stebėjimo laikotarpiui;
- 12) chemiškai nuolat surištą anglies dioksidą produktuose – anglis, chemiškai saugoma produkte taip, kad produktą įprastai naudojant, įskaitant bet kokią pasibaigus produkto gyvavimo ciklui vykdomą įprastą veiklą, anglies dioksidas į atmosferą nepatenka, kaip numatyta Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalyje;
- 13) CO₂ geologinis saugojimas – CO₂ geologinis saugojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/31/EB 3 straipsnio 1 punkte;
- 14) sertifikavimo įstaiga – akredituota arba pripažinta nepriklausoma atitikties vertinimo įstaiga, su sertifikavimo schemos valdytoju sudariusi susitarimą atlikti sertifikavimo auditą ir išduoti atitikties sertifikatus;
- 15) sertifikavimo schema – organizacija, kuri sertifikuoja veiklos ir veiklos vykdytojų atitiktį šiame reglamente nustatytiems kokybės kriterijams ir sertifikavimo taisyklėms;
- 16) sertifikavimo auditas – sertifikavimo įstaigos atliekamas auditas;

- 17) pakartotinio sertifikavimo auditas – auditas, atliekamas atnaujinant sertifikavimo įstaigos išduotą atitikties sertifikatą;
- 18) atitikties sertifikatas – sertifikavimo įstaigos išduotas atitikties pareiškimas, kuriuo sertifikuojama, kad veikla atitinka šį reglamentą;
- 19) ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo vienetas – viena metrinė CO₂ ekvivalento tona sertifikuotos ilgalaikės grynosios anglies dioksido absorbcavimo naudos, gautos vykdant ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo veiklą ir pagal sertifikavimo schemą užregistruotos jos sertifikavimo registre arba, jei taikytina, 12 straipsnyje numatytame Sąjungos registre;
- 20) iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo vienetas – viena metrinė CO₂ ekvivalento tona sertifikuotos grynosios iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudos, gautos vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą ir pagal sertifikavimo schemą užregistruotos jos sertifikavimo registre arba, jei taikytina, Sąjungos registre, kaip numatyta 12 straipsnyje;
- 21) grįža – CO₂ geologinio saugojimo atveju tai nuotėkis, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/31/EB 3 straipsnio 5 punkte, o kitos veiklos atveju – vykdant veiklą surinkto ir saugomo anglies dioksido tyčinis arba netyčinis išmetimas atgal į atmosferą;
- 22) anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestracinis vienetas – viena metrinė CO₂ ekvivalento tona sertifikuotos laikinos grynosios anglies dioksido absorbcavimo naudos, gautos vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą ir pagal sertifikavimo schemą užregistruotos jos sertifikavimo registre arba, jei taikytina, Sąjungos registre, kaip numatyta 12 straipsnyje;
- 23) anglies saugojimo produktuose vienetas – viena metrinė CO₂ ekvivalento tona sertifikuotos laikinos grynosios anglies dioksido absorbcavimo naudos, gautos vykdant anglies saugojimo produktuose veiklą ir pagal sertifikavimo schemą užregistruotos jos sertifikavimo registre arba, jei taikytina, Sąjungos registre, kaip numatyta 12 straipsnyje.

3 straipsnis

Atitiktis sertifikavimo reikalavimams

Anglies dioksido absorbcavimas ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimas atitinka sertifikavimo pagal šį reglamentą reikalavimus, jei tenkina abi šias sąlygas:

- a) jie gauti vykdant veiklą, atitinkančią 4–7 straipsniuose nustatytus kokybės kriterijus;
- b) jie yra nepriklausomai patikrinti pagal 9 straipsnį.

2 SKYRIUS

KOKYBĖS KRITERIJAI

4 straipsnis

Kiekybinis įvertinimas

1. Ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo veikla duoda ilgalaikę grynąją anglies dioksido absorbcavimo naudą, kuri kiekybiškai vertinama pagal šią formulę:

$$\text{ilgalaikė grynoji anglies dioksido absorbcavimo nauda} = CR_{\text{bazinė vertė}} - CR_{\text{iš viso}} - GHG_{\text{susijęs}} > 0,$$

kur:

- a) CR_{bazinė vertė} – bazinę vertę atitinkantis absorbuotas anglies dioksido kiekis;

- b) $CR_{is\ visio}$ – vykdančią veiklą absorbuotas bendras anglies dioksido kiekis;
- c) $GHG_{susijęs}$ – tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio, susidarančio per visą veiklos gyvavimo ciklą dėl jos vykdymo, įskaitant netiesioginį žemės paskirties keitimą, padidėjimas, apskaičiuotas, kai taikytina, pagal protokolus, nustatytus 2006 m. IPCC gairėse dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kuriuose tolesniuose tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimuose.

2. Anglies kaupimo ūkininkavimo veikla duoda laikiną grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą arba grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą, kuri kiekybiškai vertinama pagal šias formules:

a) laikina grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda = $CR_{bazinė\ vertė} - CR_{is\ visio} - GHG_{susijęs} > 0$,

kur:

i) $CR_{bazinė\ vertė}$ – bazinę vertę atitinkantis absorbuotas anglies dioksido kiekis;

ii) $CR_{is\ visio}$ – vykdančią veiklą absorbuotas bendras anglies dioksido kiekis;

iii) $GHG_{susijęs}$ – tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio, susidarančio per visą veiklos gyvavimo ciklą dėl jos vykdymo, įskaitant netiesioginį žemės paskirties keitimą, padidėjimas, apskaičiuotas, kai taikytina, pagal protokolus, nustatytus 2006 m. IPCC gairėse dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kuriuose tolesniuose tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimuose;

b) grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda = $LSE_{bazinė\ vertė} - LSE_{is\ visio} + ASE_{bazinė\ vertė} - ASE_{is\ visio} - GHG_{susijęs} > 0$,

kur:

i) $LSE_{bazinė\ vertė}$ – bazinę vertę atitinkantis iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;

ii) $LSE_{is\ visio}$ – bendras vykdančią veiklą iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;

iii) $ASE_{bazinė\ vertė}$ – bazinę vertę atitinkantis iš žemės ūkio paskirties dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;

iv) $ASE_{is\ visio}$ – bendras vykdančią veiklą iš žemės ūkio paskirties dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis;

v) $GHG_{susijęs}$ – tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio, susidarančio per visą veiklos gyvavimo ciklą dėl jos vykdymo, įskaitant netiesioginį žemės paskirties keitimą, padidėjimas, apskaičiuotas, kai taikytina, pagal protokolus, nustatytus 2006 m. IPCC gairėse dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kuriuose tolesniuose tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimuose.

Kintamuosiuose $CR_{bazinė\ vertė}$ ir $CR_{is\ visio}$ nurodytų kiekių aprėptis atitinka grynuosius absorbuotus ŠESD kiekius, įtrauktus į Reglamento (ES) 2018/841 taikymo sritį.

Kintamuosiuose $LSE_{bazinė\ vertė}$ ir $LSE_{is\ visio}$ nurodytų kiekių aprėptis atitinka grynuosius iš biogeninių anglies kaupiklių, išvardytų Reglamento (ES) 2018/841 I priedo B skirsnio e ir f punktuose, išmestus ŠESD kiekius.

Kintamuosiuose $ASE_{bazinė\ vertė}$ ir $ASE_{is\ visio}$ nurodytų kiekių aprėptis atitinka iš IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3. D pakategorės (žemės ūkio paskirties dirvožemiai) šaltinių išmestus ŠESD kiekius.

3. Pagal taikytiną sertifikavimo metodiką turi būti reikalaujama visus 2 dalyje nurodytus kiekius suskirstyti pagal ŠESD.

4. Jei dėl veiklos, kurią vykdančią anglies kaupimo ūkininkavimo laikinai absorbuojamas anglies dioksidas, padidėja iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, jis turi būti kiekybiškai įvertintas į grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą. Visų pirma, iš biogeninių anglies kaupiklių, išvardytų Reglamento (ES) 2018/841 I priedo B skirsnio e ir f punktuose,

išmesti ŠESD kiekiai kiekybiškai įvertinami ir ataskaitose pateikiami kaip $CR_{is\ viso}$ dalis, o iš IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3D pakategorės (žemės ūkio paskirties dirvožemiai) šaltinių išmesti ŠESD kiekiai kiekybiškai įvertinami ir ataskaitose pateikiami kaip $GHG_{susijęs}$.

Jei dėl veiklos, kurią vykdant dėl anglies kaupimo ūkininkavimo laikinai absorbuojamas anglies dioksidas, sumažėja iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, jis turi būti kiekybiškai įvertintas, įtrauktas į ataskaitas ir įskaitytas į grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą.

Jei vykdant veiklą gaunama ir laikina grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda, ir grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda, atitinkamoje metodikoje pateikiamos susijusių tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų ŠESD kiekių, susijusių su ta veikla, paskirstymo taisyklės.

5. Anglies saugojimo produktuose veikla suteikia laikiną grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, kuri kiekybiškai vertinama pagal šią formulę:

$$\text{laikina grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda} = CR_{\text{bazinė vertė}} - CR_{\text{is viso}} - GHG_{\text{susijęs}} > 0,$$

kur:

- $CR_{\text{bazinė vertė}}$ – bazinę vertę atitinkantis absorbuotas anglies dioksido kiekis;
- $CR_{\text{is viso}}$ – bendras vykdant veiklą absorbuotas anglies dioksido kiekis;
- $GHG_{\text{susijęs}}$ – tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio, susidarancio per visą veiklos gyvavimo ciklą dėl jos vykdymo, įskaitant netiesioginį žemės paskirties keitimą, padidėjimas, apskaičiuotas, kai taikytina, pagal protokolus, nustatytus 2006 m. IPCC gairėse dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kuriuose tolesniuose tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimuose.

6. Kiekiai, nurodyti 1–5 dalyse, nurodomi su minuso ženklu (–), jei tai yra grynasis absorbuotas ŠESD kiekis, arba su pliuso ženklu (+), jei tai yra grynasis išmestas ŠESD kiekis; jie išreiškiami CO_2 ekvivalento tonomis.

7. Ilgalais anglies dioksido absorbavimas, laikinas anglies dioksido absorbavimas vykdant anglies kaupimo ūkininkavimą ir anglies saugojimo produktuose veiklą, iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimas ir susiję išmetami ŠESD kiekiai kiekybiškai įvertinami tinkamu, konservatyviu, tiksliu, išsamiu, nuosekliu, skaidriu ir palyginamu būdu, atsižvelgiant į naujausią turimą mokslinę informaciją. Stebėseną turi būti grindžiama tinkamu matavimų vietoje ir tolimojo stebėjimo ar modeliavimo deriniu pagal taikytinoje sertifikavimo metodikoje nustatytas taisykles.

8. 1, 2 ir 5 dalyse nurodyta bazinė vertė turi gerai atspindėti standartinius panašios praktikos ir procesų rezultatus panašiomis socialinėmis, ekonominėmis, aplinkos, technologinėmis ir reglamentavimo aplinkybėmis ir jose turėtų būti atsižvelgiama į geografinį kontekstą, įskaitant vietos dirvožemio klimato ir reglamentavimo sąlygas (toliau – standartizuota bazinė vertė).

9. Standartizuotą bazinę vertę nustato Komisija taikytinoje sertifikavimo metodikoje, išdėstytoje pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

Komisija bent kas penkerius metus peržiūri ir, kai tinkama, atnaujina standartizuotą bazinę vertę, atsižvelgdama į kintančias reglamentavimo aplinkybes ir naujausią turimą mokslinę informaciją. Atnaujinta standartizuota bazinė vertė taikoma tik veiklai, kurios veiklos laikotarpis prasideda įsigaliojus taikytinai sertifikavimo metodikai.

10. Nukrypstant nuo 8 dalies, kai tai tinkamai pagrįsta taikytinoje sertifikavimo metodikoje, be kita ko, dėl duomenų trūkumo arba dėl to, kad nesama pakankamai palyginamos veiklos rūšių, veiklos vykdytojas naudoja bazinę vertę, atitinkančią individualius konkrečios veiklos rezultatus (toliau – konkrečios veiklos bazinė vertė).

11. Konkrečios veiklos bazinės vertės periodiškai atnaujinamos kiekvieno veiklos laikotarpio pradžioje, išskyrus atvejus, kai taikytinoje sertifikavimo metodikoje, išdėstytoje pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose, yra nurodyta kitaip.

12. Kiekybiškai įvertinant ilgam laikui absorbuotą anglies dioksido kiekį, laikinai absorbuotą anglies dioksido kiekį vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose veiklą, ir sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį, konservatyviai ir laikantis pripažintų statistinių metodų atsižvelgiama į neapibrėžtumą. Kiekybiškai įvertinant absorbuotą anglies dioksido kiekį ir sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį, apie neapibrėžtumą tinkamai nurodoma ataskaitose.

13. Kad padėtų kiekybiškai įvertinti laikinai absorbuotą anglies dioksido kiekį ir sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį, gautą vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo veiklą, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė, kai įmanoma, renka duomenis apie absorbuotą anglies dioksido kiekį ir išmetamą ŠESD kiekį, remdamiesi 3 lygio metodikos naudojimu pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinės ŠESD apskaitos ir bet kuriuos tolesnius tų 2006 m. IPCC gairių patobulinimus, ir tokiu būdu, kuris yra suderinamas su nacionaline ŠESD apskaita pagal Reglamentą (ES) 2018/841 ir Reglamento (ES) 2018/1999 V priedo 3 dalį.

5 straipsnis

Papildomumas

1. Bet kokia veikla turi būti papildomojo pobūdžio. Tuo tikslu ji turi atitikti šiuos kriterijus:
  - a) ji viršija Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais nustatytus reikalavimus atskiro veiklos vykdytojo lygmeniu;
  - b) sertifikavimo pagal šį reglamentą skatinamasis poveikis yra reikalingas tam, kad veikla taptų finansiškai perspektyvi.
2. Jei naudojama standartizuota bazinė vertė, laikoma, kad papildomumo, kaip nurodyta 1 dalyje, kriterijus yra įvykdytas.

Kai naudojama konkrečios veiklos bazinė vertė, papildomumas, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, įrodomas atliekant konkrečius papildomumo bandymus pagal taikytiną sertifikavimo metodiką, išdėstytą pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuose aktuose.

6 straipsnis

Saugojimas, stebėseną ir atsakomybę

1. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė turi įrodyti, kad vykdant veiklą anglies dioksidas saugomas ilgam laikui arba siekiama jį saugoti ilguoju laikotarpiu.
2. 1 dalies tikslais veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė:
  - a) turi laikytis stebėsenos taisyklių ir taisyklių dėl bet kokios identifikuotos grįžos rizikos, kylančios stebėsenos laikotarpiu, mažinimo;
  - b) taikant atitinkamus atsakomybės mechanizmus pagal taikytiną sertifikavimo metodiką, išdėstytą pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuose aktuose, yra atsakingas (-a) už tai, kad būtų imtasi priemonių dėl bet kokios vykdant veiklą surinkto ir saugomo anglies dioksido grįžos, kuri įvyksta tos veiklos stebėjimo laikotarpiu.
3. 2 dalies a punkte nurodytos stebėsenos taisyklės:
  - a) ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo atveju – turi atitikti Direktyvos 2009/31/EB 13–16 straipsniuose nustatytas taisykles;
  - b) chemiškai nuolat surišto anglies dioksido produktuose atveju – turi atitikti pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtas taisykles;

- c) anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose atveju – turi būti išdėstytos ir tinkamai pagrįstos pagal taisykles, nustatytas taikytinoje sertifikavimo metodikoje, išdėstytoje pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose.
4. 2 dalies b punkte nurodyti atsakomybės mechanizmai:
- a) ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo atveju – turi atitikti Direktyvos 2009/31/EB 17 ir 18 straipsniuose nustatytas taisykles;
- b) chemiškai nuolat surišto anglies dioksido produktuose atveju – turi atitikti pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtas taisykles;
- c) anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose atveju – turi būti nustatyti ir tinkamai pagrįsti taikytinoje sertifikavimo metodikoje, išdėstytoje pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose, ir gali apimti kolektyvinius rezervus arba išankstinio draudimo mechanizmus.
5. Anglies dioksidas, absorbuotas ir vėliau saugomas vykdant anglies dioksido absorbavimo veiklą, laikomas išleistu į atmosferą stebėsenos laikotarpio pabaigoje, nebent tas stebėsenos laikotarpis pratęsiamas naujai sertifikavus veiklą arba anglies dioksidas yra saugomas ilgam laikui pagal 3 dalies a ir b punktus bei 4 dalies a ir b punktus.
6. Iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo veiklai taikomos tinkamos stebėsenos taisyklės ir atsakomybės mechanizmai, kaip išdėstyta pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

7 straipsnis

Tvarumas

1. Veikla turi nedaryti reikšmingos žalos aplinkai ir gali duoti papildomos naudos siekiant vieno ar daugiau iš šių tvarumo tikslų:
- a) klimato kaitos švelninimo, viršijant 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą ir grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą;
- b) prisitaikymo prie klimato kaitos,
- c) tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos;
- d) perėjimo prie žiedinės ekonomikos, įskaitant efektyvų tvariai gaunamų biožaliavinių medžiagų naudojimą;
- e) taršos prevencijos ir kontrolės;
- f) biologinės įvairovės ir ekosistemų, įskaitant dirvožemio būklę, apsaugos ir atkūrimo, taip pat žemės degradacijos vengimo.
2. Anglies kaupimo ūkininkavimo veikla turi duoti papildomos naudos bent jau siekiant 1 dalies f punkte nurodyto tvarumo tikslo.
3. Šio straipsnio 1 dalies tikslais veikla turi atitikti būtinuosius tvarumo reikalavimus, nustatytus taikytinoje sertifikavimo metodikoje, išdėstytoje pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

Būtinaisiais tvarumo reikalavimais:

- a) atsižvelgiama į poveikį tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų, ir į vietos sąlygas;

- b) kai tinkama, laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo techninės analizės kriterijų;
- c) skatinamas miško ir žemės ūkio biomasės žaliavų tvarumas, laikantis Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnyje nustatytų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomų tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijų.

4. Tais atvejais, kai veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė praneša apie papildomą naudą, kuria prisidedama prie šio straipsnio 1 dalyje nurodytų tvarumo tikslų viršijant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus būtinuosius tvarumo reikalavimus, tas veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė laikosi taikytinos sertifikavimo metodikos, išdėstytos pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose. Tos sertifikavimo metodikos apima elementus, kuriais kuo labiau skatinama kurti papildomą naudą, viršijančią būtinuosius tvarumo reikalavimus, visų pirma siekiant šio straipsnio 1 dalies f punkte nurodyto tikslo.

8 straipsnis

Sertifikavimo metodika

1. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė naudoja taikytiną sertifikavimo metodiką, kad užtikrintų atitiktį 4–7 straipsniuose nustatytiems kokybės kriterijams (toliau – sertifikavimo metodika).
2. Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant sertifikavimo metodiką, kurioje kiekvienai veiklos rūšiai nustatomi I priede išdėstyti elementai.

Komisija teikia pirmenybę sertifikavimo metodikos, skirtos toms veiklos rūšims, kurios yra brandžiausios, kurios gali duoti didžiausios papildomos naudos arba kurioms skirtos metodikos rengimui aktualūs Sąjungos teisės aktai jau yra priimti, rengimui.

Anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos atveju, nustatydamą savo prioritetus, Komisija atsižvelgia į tai, ar ta veikla prisidedama prie tvaraus žemės ūkio paskirties žemės, miškų ir jūrų išteklių valdymo.

Anglies saugojimo produktuose atveju Komisija pirmenybę teikia sertifikavimo metodikai, skirtai medienos ir biologiniams statybos produktams.

3. Pagal 2 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose atskiriama veikla, susijusi su ilgalaikiu anglies dioksido absorbuavimu, anglies kaupimo ūkininkavimu ir anglies saugojimu produktuose, ir veikla toliau diferencijuojama pagal jos charakteristikas.

Sertifikavimo metodika:

- a) užtikrinamas anglies dioksido absorbuavimo ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo patikimumas ir skaidrumas;
- b) skatinama biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas;
- c) padedama užtikrinti Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumą ir išvengti spekuliacijos žeme;
- d) tvariai atsižvelgiama į Sąjungos ūkininkų ir miškų savininkų bei valdytojų, visų pirma smulkiųjų veiklos vykdytojų, konkurencingumą;
- e) skatinamas biomasės tvarumas, laikantis Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnyje nustatytų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomų tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijų;
- f) užtikrinama, kad nacionalinės institucijos nuosekliai taikytų pakopinio biomasės naudojimo principą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 3 dalį;

- g) užtikrinama, kad būtų išvengta biomasės žaliavų netvarios paklausos;
- h) kuo labiau sumažinama veiklos vykdytojams, visų pirma smulkiesiems veiklos vykdytojams, tenkanti administracinė ir finansinė našta, ir užtikrinama, kad sertifikavimo procesas būtų kuo paprastesnis ir juo būtų lengva naudotis;
- i) užtikrinama, kad dėl grįžos atvejų būtų imamasi priemonių taikant tinkamus atsakomybės mechanizmus, pavyzdžiui, kolektyvinius rezervus arba išankstinio draudimo mechanizmus, o kraštutiniu atveju – tiesioginį vienetų panaikinimą.

4. Rengdama 2 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus, Komisija atsižvelgia į:

- a) atitinkamą Sąjungos ir nacionalinę teisę;
- b) atitinkamas Sąjungos, nacionalines ir tarptautines sertifikavimo metodikas ir standartus, ir
- c) geriausius turimus mokslinius duomenis.

3 SKYRIUS SERTIFIKAVIMAS

9 straipsnis

Atitikties sertifikavimas

1. Norėdami pateikti paraišką dėl atitikties šiam reglamentui sertifikavimo, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė pateikia paraišką sertifikavimo schemos valdytojui.

Priėmus tą paraišką, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė sertifikavimo įstaigai pateikia veiklos planą, kuriame pateikiami atitikties 4–7 straipsnių reikalavimams įrodymai, vykdant veiklą numatoma gauti grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda arba numatoma gauti grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda ir stebėsenos planas.

Veiklos vykdytojų grupės taip pat nurodo, kaip teikiamos konsultavimo paslaugos, visų pirma smulkiesiems anglies kaupimo ūkininkavimu užsiimantiems veiklos vykdytojams.

Anglies kaupimo ūkininkavimo veiklos atveju valstybės narės gali teikti konsultacijas ūkininkams teikdamos Reglamento (ES) 2021/2115 15 straipsnyje nurodytas ūkių konsultavimo paslaugas.

Siekiant skatinti atitinkamų anglies kaupimo ūkininkavimo duomenų bazių sąveikumą, kai taikytina, valstybės narės į Reglamento (ES) 2021/2116 68 straipsnyje nurodytą žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemą gali įtraukti šio reglamento II priede nurodytą pagrindinę informaciją, įskaitant su anglies kaupimo ūkininkavimo veikla susijusią valdymo praktiką, veiklos pradžios ir pabaigos datas, unikalų atitikties sertifikato numerį arba kodą, sertifikavimo įstaigos pavadinimą ir sertifikavimo schemos pavadinimą.

2. Sertifikavimo schemos valdytojas paskiria sertifikavimo įstaigą, kuri atlieka sertifikavimo auditą, kad patikrintų, ar pagal šio straipsnio 1 dalį pateikta informacija yra tiksli ir patikima, ir patvirtintų veiklos atitiktį 4–7 straipsniams.

Jei atlikus tą sertifikavimo auditą patvirtinama pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktos informacijos atitiktis, sertifikavimo įstaiga parengia sertifikavimo audito ataskaitą, kurioje pateikiama santrauka, ir išduoda atitikties sertifikatą, kuriame pateikiama bent II priede nurodyta informacija.

Sertifikavimo schemas valdytojas peržiūri sertifikavimo audito ataskaitą ir atitikties sertifikatą, ir visą sertifikavimo audito ataskaitą arba, kai tai būtina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumui išsaugoti, jos santrauką, bei atitikties sertifikatą viešai paskelbia savo sertifikavimo registre arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre (toliau – Sąjungos registras), kaip numatyta 12 straipsnyje.

3. Bent kaip kas penkerius metus arba dažniau, kai tai nurodyta taikytinoje sertifikavimo metodikoje, remiantis atitinkamos veiklos ypatumais, sertifikavimo įstaiga atlieka pakartotinio sertifikavimo auditus, siekdama pakartotinai patvirtinti, kad veikla atitinka 4–7 straipsnius, ir patikrinti vykdant veiklą gautą grynąją anglies dioksido absorbuojamą naudą arba grynąją iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo naudą. Atlikus tą pakartotinio sertifikavimo auditą, sertifikavimo įstaiga parengia pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą, kurioje pateikiama santrauka, ir, kai tinkama, išduoda atnaujintą atitikties sertifikatą.

Sertifikavimo schemas valdytojas peržiūri pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą ir atnaujintą atitikties sertifikatą, ir visą pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą arba, kai tai būtina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumui išsaugoti, jos santrauką, bei atnaujintą atitikties sertifikatą viešai paskelbia savo sertifikavimo registre arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre.

Sertifikavimo schemas sertifikavimo registras arba Sąjungos registras, kai jis bus sukurtas, išduoda sertifikuotus vienetus remiantis atnaujintu atitikties sertifikatu, parengtu atlikus pakartotinio sertifikavimo auditą.

4. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė padeda sertifikavimo įstaigai atlikti sertifikavimo auditą ir pakartotinio sertifikavimo auditą, visų pirma suteikdami galimybę patekti į patalpas, kuriose vykdoma veikla, ir pateikdami visus duomenis ir dokumentus, kurių prašo ta sertifikavimo įstaiga.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma šio straipsnio 1 dalyje nurodyto veiklos plano ir stebėsenos plano bei šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų sertifikavimo audito ir pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10 straipsnis

Sertifikavimo įstaigos

1. Sertifikavimo schemų paskirtas sertifikavimo įstaigas akredituoja nacionalinė akreditacijos įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008 arba jas nacionalinė kompetentinga institucija pripažįsta kompetentingomis šio reglamento taikymo srityje arba konkrečioje sertifikavimo schemas taikymo srityje.

2. Sertifikavimo įstaigos turi:

a) būti kompetentingos atlikti sertifikavimo auditą ir pakartotinio sertifikavimo auditą;

b) būti teisiškai ir finansiškai nepriklausomos nuo veiklos vykdytojo arba veiklos vykdytojų grupės, ir

c) vykdyti pagal šį reglamentą reikalaujamą veiklą viešojo intereso labui.

3. 2 dalies b punkto tikslais sertifikavimo įstaigos ar bet kuris jų struktūrinis vienetas neturi:

a) būti veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė, veiklos vykdytojo ar veiklos vykdytojų grupės savininkas arba jiems priklausyti nuosavybės teise;

b) su veiklos vykdytoju arba veiklos vykdytojų grupe palaikyti ryšių, kurie galėtų turėti įtakos jų nepriklausomumui ir nešališkumui.

4. Sertifikavimo įstaigų veiklą prižiūri valstybės narės.

Nacionalinių kompetentingų institucijų prašymu sertifikavimo įstaigos pateikia visą jų veiklos priežiūros reikmėms reikalingą aktualią informaciją, įskaitant sertifikavimo audito ir pakartotinio sertifikavimo audito datą, laiką ir vietą.

Jei valstybės narės nustato neatitikties problemų, jos nedelsdamos apie tai informuoja sertifikavimo įstaigą ir atitinkamos sertifikavimo schemos valdytoją.

Informacija apie neatitikties problemas skelbiama sertifikavimo registre ir, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre.

4 SKYRIUS SERTIFIKAVIMO SCHEMOS

11 straipsnis

Sertifikavimo schemų veikimas

1. Siekiant įrodyti atitiktį šiam reglamentui, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė dalyvauja Komisijos pagal 13 straipsnį pripažintoje sertifikavimo schemoje.
2. Sertifikavimo schemos veikia nepriklausomai, laikantis patikimų ir skaidrių taisyklių bei procedūrų, visų pirma, susijusių su vidaus valdymu ir stebėseną, skundų ir apeliacinių skundų nagrinėjimu, konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, skaidrumu ir informacijos skelbimu, sertifikavimo įstaigų skyrimu ir mokymu, neatitikties problemų sprendimu bei sertifikavimo registrų kūrimu ir valdymu.

Sertifikavimo schemų valdytojai nustato skaidrius mokesčius ir užtikrina, kad informacija apie tuos mokesčius būtų lengvai prieinama veiklos vykdytojams, be kita ko, skelbdami ją savo interneto svetainėse.

Sertifikavimo schemų valdytojai nustato lengvai prieinamas skundų ir apeliacinių skundų procedūras. Informacija apie tas procedūras viešai skelbiama sertifikavimo registre arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre.

3. Sertifikavimo schemų valdytojai tikrina, ar buvo atliktas informacijos ir duomenų, kuriuos veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė pateikė atitikties sertifikavimo pagal 9 straipsnį tikslais, nepriklausomas auditas ir ar atitikties sertifikavimas, įskaitant pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitas, buvo atliktas tiksliai, patikimai ir ekonomiškai efektyviai.
4. Sertifikavimo schemų valdytojai bent kartą per metus savo sertifikavimo registruose arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registre paskelbia paskirtų sertifikavimo įstaigų sąrašą, kiekvienos sertifikavimo įstaigos atveju nurodydami, kuri nacionalinė akreditacijos įstaiga ją akreditavo arba kuri nacionalinė kompetentinga institucija ją pripažino ir kuri nacionalinė kompetentinga institucija vykdo jos stebėseną.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, taikytinus visoms Komisijos pripažintoms sertifikavimo schemoms, kuriais nustatoma struktūra, forma, techniniai duomenys ir procesas, reikalingi šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalių taikymo tikslais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

12 straipsnis

Ilga laikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose Sąjungos registras bei sertifikavimo registrai

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 27 d. sukuria ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose Sąjungos masto registrą, kad būtų prieinamu būdu viešai skelbiama su sertifikavimo procesu susijusi informacija, apimanti bent III priede nurodytą informaciją, ir po to tinkamai jį tvarko.

Kurdama Sąjungos registrą, Komisija atsižvelgia į Direktyvos 2003/87/EB 30 straipsnio 5 dalies a punkte ir Reglamento (ES) 2018/841 17 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas.

Sąjungos registre naudojamos automatizuotos sistemos, įskaitant elektroninius šablonus, kad būtų galima saugiai viešai skelbti su sertifikavimo procesu susijusią informaciją, įskaitant atitikties sertifikatus ir atnaujintus atitikties sertifikatus, kad būtų galima atsekti sertifikuotų vienetų kieki ir išvengti dvigubos apskaitos.

Sąjungos registras finansuojamas naudotojų mokamais metiniais fiksuotais mokesčiais. Tie mokesčiai turi būti proporcingi naudojimuisi Sąjungos registru ir pakankami siekiant prisidėti prie Sąjungos registro sukūrimo išlaidų ir metinių tvarkymo išlaidų, pavyzdžiui, darbuotojams ar IT priemonėms skirtų išlaidų, padengimo.

Lėšos iš tokių mokesčių sudaro išorės asignuotąsias pajamas Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 21 straipsnio 5 dalies tikslu. Tos pajamos visų pirma padengia IT priemonių, paslaugų ir saugumo, įskaitant operacines ir licencijavimo sistemas, išlaidas, taip pat su Sąjungos registro valdymu dirbančių darbuotojų išlaidas.

2. Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis straipsnis papildomas nustatant būtinus su Sąjungos registru susijusius reikalavimus, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinama pakankama prekybos sertifikuotais vienetais priežiūra, ir veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytų mokesčių dydį ir jų susigrąžinimą.

Per kiekvieną paskutinį metų, einančių prieš kalendorinius mokesčių taikymo metus, ketvirtį Komisija priima vieną ar daugiau įgyvendinimo aktų, kuriais nustatomos arba peržiūrimos tiems kalendoriniams metams taikytinos individualios šio straipsnio 1 dalyje nurodytų mokesčių sumos.

3. Iki Sąjungos registro sukūrimo sertifikavimo schemos valdytojas sukuria ir tinkamai tvarko sertifikavimo registrą, kad būtų viešai ir saugiu būdu prieinama su sertifikavimo procesu susijusi informacija, įskaitant atitikties sertifikatus ir atnaujintus atitikties sertifikatus, apimančią bent III priede nurodytą informaciją, kad būtų galima atsekti pagal 9 straipsnį sertifikuotų vienetų kiekį.

Sertifikavimo registre naudojamos automatizuotos sistemos, įskaitant elektroninius šablonus, ir jis turi būti sąveikus su kitų pripažintų sertifikavimo schemų registrais, kad būtų išvengta dvigubos apskaitos.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma sertifikavimo registrų struktūra, forma ir techniniai duomenys, taip pat sertifikuotų vienetų registravimo, laikymo ar naudojimo tvarka, be kita ko, kaip nurodyta šioje dalyje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Sertifikavimo registrai arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registras sertifikuotus vienetus išduoda tik po to, kai gaunama grynoji anglies dioksido absorbcavimo nauda arba grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda, remiantis po pakartotinio sertifikavimo audito išduotu galiojančiu atitikties sertifikatu.

Joks sertifikuotas vienetas negali būti išduodamas daugiau kaip vieną kartą ir joku sertifikuotu vienetu joku metu negali naudotis daugiau kaip vienas fizinis ar juridinis asmuo.

Ilgalaikio anglies dioksido absorbcavimo vienetai, anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestraciniai vienetai, anglies saugojimo produktuose vienetai ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo vienetai turi likti atskirti vienas nuo kito.

5. Anglies kaupimo ūkininkavimo sekvestraciniai vienetai ir anglies saugojimo produktuose vienetai nustoja galioti atitinkamos veiklos stebėsenos laikotarpio pabaigoje ir pašalinami iš sertifikavimo registro arba, kai jis bus sukurtas, Sąjungos registro, išskyrus atvejus, kai ilgalaikis absorbuoto anglies dioksido saugojimas įrodomas vykdant nuolatinę stebėseną pagal taikomoje sertifikavimo metodikoje nustatytas taisykles.

*13 straipsnis***Sertifikavimo schemų pripažinimas**

1. Siekiant įrodyti atitiktį šiam reglamentui, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė gali naudoti tik Komisijos sprendimu pripažintą sertifikavimo schemą. Toks sprendimas galioja ne ilgiau kaip penkerius metus ir turi būti viešai paskelbtas Sąjungos registre.
2. Valstybė narė praneša Komisijai apie paraišką dėl viešosios sertifikavimo schemos pripažinimo.

Privačiosios sertifikavimo schemos teisinis atstovas praneša Komisijai apie paraišką dėl tos privačiosios sertifikavimo schemos pripažinimo.

3. Komisija, deramai pasikonsultavusi su sertifikavimo schemos valdytoju, gali panaikinti šio straipsnio 1 dalimi grindžiamą sprendimą dėl tos schemos pripažinimo, jei sertifikavimo schemos valdytojas neįgyvendina 11 straipsnio 5 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų taisyklių.

Jei valstybė narė ar bet kuri kita suinteresuotoji šalis pareiškia tinkamai pagrįstą susirūpinimą, kad sertifikavimo schema veikia nesilaikant 11 straipsnio 5 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų taisyklių, kuriomis grindžiami sprendimai pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisija apsveria tą klausimą ir imasi tinkamų veiksmų, įskaitant atitinkamo sprendimo panaikinimą.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų pripažinimo ir pranešimo procesų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*14 straipsnis***Ataskaitų teikimo reikalavimai**

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. kiekvienos Komisijos pripažintos sertifikavimo schemos, kuri veikė bent 12 mėnesių, valdytojas pateikia Komisijai metinę savo veiklos ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus, įskaitant visų sukčiavimo atvejų ir susijusių žalos ištaisymo priemonių aprašymą.

Komisija viešai paskelbia visą pirmoje pastraipoje nurodytų ataskaitų tekstą arba, kai būtina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumui išsaugoti, – suvestinę jo redakciją.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 SKYRIUS**BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS***15 straipsnis***Priedų dalinis keitimas**

1. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas, siekiant jį pritaikyti prie naujų ir atsirandančių veiklos rūšių ir mokslo bei technikos pažangos.
2. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas, siekiant jį pritaikyti prie technikos pažangos.

16 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 8, 12 ir 15 straipsniuose nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo 2024 m. gruodžio 26 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8, 12 ir 15 straipsniuose nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 8, 12 arba 15 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsnio 1 dalies a punktą. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

18 straipsnis

Peržiūra

1. Šis reglamentas nuolat peržiūrimas visais aspektais, atsižvelgiant į:
  - a) pokyčius, susijusius su Sąjungos teise, įskaitant jo suderinamumą su reglamentais (ES) 2018/841, (ES) 2018/842 ir (ES) 2021/1119 bei direktyvomis 2003/87/EB ir (ES) 2018/2001;
  - b) atitinkamus pokyčius, susijusius su UNFCCC ir Paryžiaus susitarimu, įskaitant taisykles ir gaires, susijusias su to susitarimo 6 straipsnio įgyvendinimu;
  - c) technologijų ir mokslo pažangą, geriausią praktiką ir rinkos pokyčius anglies dioksido absorbcijos srityje;
  - d) ilgalaikio anglies dioksido saugojimo trečiojoje valstybėje potencialą, atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2024/1735 III skyriuje nurodytų tarptautinių susitarimų buvimą, kartu numatant sąlygas, lygiavertes nustatytoms Direktyvoje 2009/31/EB, siekiant užtikrinti surinkto CO₂ geologinio saugojimo nuolatinį saugumą ir saugumą aplinkos atžvilgiu;

- e) dėl šio reglamento taikymo padidėjusio biomasės naudojimo poveikį aplinkai, įskaitant poveikį žemės degradacijai ir ekosistemų atkūrimui;
- f) poveikį Sąjungos apsrūpinimo maistu saugumui ir spekuliacijai žeme, ir
- g) sertifikavimo proceso išlaidas.

2. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 27 d., o vėliau – per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, dėl kurio susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šio reglamento taikymo.

3. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. liepos 31 d. peržiūri šio reglamento taikymą iš IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3.A pakategorės (fermentacija žarnyne) ir 3.B pakategorės (mėšlo tvarkymas), kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir pagal tą reglamentą priimtus įgyvendinimo aktus, šaltinių išmetamo ŠESD kiekio mažinimui, atsižvelgiant į alternatyviasias sąnaudas, reglamentavimo sistemos raidą, galimą neigiamą poveikį, lemiantį išmetamo ŠESD kiekio padidėjimą, ir Sąjungos 2040 m. klimato srities tikslą, pasiūlytą pagal Reglamento (ES) 2021/1119 4 straipsnio 3 dalį, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Ta ataskaita grindžiama, *inter alia*, bandomąja sertifikavimo metodika, taikoma veikalai, kuria mažinamas dėl fermentacijos žarnyne ir mėšlo tvarkymo žemės ūkyje išmetamas ŠESD kiekis.

Komisija, kai tinkama, kartu su ta ataskaita pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo išplečiama veiklos, kuriai taikomas šis reglamentas, aprėptis įtraukiant IPCC žemės ūkio šaltinio kategorijos 3.A pakategorę (fermentacija žarnyne) ir 3.B pakategorę (mėšlo tvarkymas), kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

4. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. liepos 31 d. įvertina papildomus reikalavimus, kurių reikia, kad šis reglamentas būtų suderintas su Paryžiaus susitarimo 6 straipsniu ir geriausia praktika, įskaitant atitinkamus koregavimus, priimančiosios šalies įgaliojimą ir metodiką. Tame vertinime Komisija peržiūri sertifikuotų vienetų naudojimą siekiant kompensuoti išmetamą ŠESD kiekį, kurio neapima Sąjungos nacionaliniu lygmeniu nustatytas įpareigojantis veiksmas ir Sąjungos klimato srities tikslai. Kai tinkama, kartu su tuo vertinimu pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2024 m. lapkričio 27 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkas

BÓKA J.

I PRIEDAS

8 straipsnyje nurodytos sertifikavimo metodikos elementai

Priimdama deleguotuosius aktus pagal 8 straipsnį, Komisija į sertifikavimo metodiką įtraukia bent šiuos elementus, atsižvelgdama į kiekvienos veiklos ypatumus:

- a) veiklos rūšį ir atitinkamos praktikos bei procesų aprašymą, įskaitant veiklos laikotarpį ir stebėsenos laikotarpį;
- b) visų anglies dioksido absorbentų ir ŠESD išmetimo šaltinių, kaip tai suprantama 4 straipsnio 1, 2 ir 5 dalyse, nustatymo taisykles;
- c) 4 straipsnio 1 dalies a punkte, 2 dalies a punkto i papunktyje, 2 dalies b punkto i ir iii papunkčiuose arba 5 dalies a punkte nurodytos bazinės vertės apskaičiavimo taisykles;
- d) 4 straipsnio 1 dalies b punkte, 2 dalies a punkto ii papunktyje arba 5 dalies b punkte nurodyto bendro absorbuoto anglies dioksido kiekio apskaičiavimo taisykles;
- e) 4 straipsnio 2 dalies b punkto ii papunktyje nurodyto iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo taisykles;
- f) 4 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje nurodyto iš žemės ūkio paskirties dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo taisykles;
- g) 4 straipsnio 1 dalies c punkte, 2 dalies a punkto iii papunktyje, 2 dalies b punkto v papunktyje arba 5 dalies c punkte nurodytų GHG_{susijęs} išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo taisykles;
- h) 4 straipsnio 9 dalyje nurodytų standartizuotų bazinių verčių atnaujinimo ir 4 straipsnio 11 dalyje nurodytos su konkrečia veikla susijusios bazinės vertės atnaujinimo taisykles;
- i) taisykles, pagal kurias konservatyviai atsižvelgiama į 4 straipsnio 12 dalyje nurodytą neapibrėžtumą kiekybiškai įvertinant ilgam laikui absorbuotą anglies dioksido kiekį, vykdant anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose veiklą laikinai absorbuotą anglies dioksido kiekį ir sumažintą iš dirvožemio išmetamą ŠESD kiekį;
- j) 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų konkrečių papildomumo tyrimų atlikimo taisykles;
- k) stebėsenos taisykles ir taisykles dėl bet kokios identifikuotos grįžos rizikos mažinimo, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalies a punkte;
- l) 6 straipsnio 2 dalies b punkte ir 4 dalyje nurodytų atitinkamų atsakomybės mechanizmų taikymo taisykles, įskaitant taisykles dėl atitinkamo atsakomybės mechanizmo neveikimo rizikos;
- m) 6 straipsnio 5 dalyje nurodyto reikalavimo įgyvendinimo taisykles;
- n) 6 straipsnio 6 dalyje nurodytos iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo stebėsenos taisykles;
- o) 7 straipsnio 3 dalyje nurodytų būtinųjų tvarumo reikalavimų taikymo taisykles;
- p) 7 straipsnio 4 dalyje nurodytos papildomos naudos stebėsenos ir ataskaitų apie ją teikimo taisykles.

II PRIEDAS

9 straipsnyje nurodytame atitikties sertifikate pateiktina būtinoji informacija

Į atitikties sertifikatą įtraukiama ši būtinoji informacija:

- a) veiklos pavadinimas ir rūšis, įskaitant praktiką ir procesus, taip pat veiklos vykdytojo arba veiklos vykdytojų grupės pavadinimas (vardas ir pavardė) ir kontaktiniai duomenys;
- b) veiklos vykdymo vieta, taip pat tikslios tos veiklos geografinės ribos, atitinkančios valstybei narei taikomus reikalavimus dėl 1:5 000 mastelio;
- c) veiklos laikotarpio trukmė, įskaitant pradžios ir pabaigos datas;
- d) sertifikavimo schemos pavadinimas;
- e) sertifikavimo įstaigos pavadinimas, adresas ir logotipas;
- f) unikalus atitikties sertifikato numeris arba kodas;
- g) atitikties sertifikato išdavimo vieta, data ir galiojimo laikotarpis;
- h) nuoroda į 8 straipsnyje nurodytą taikytiną sertifikavimo metodiką;
- i) 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta ilgalaikė grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda, 4 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta laikina grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda, 4 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda arba 4 straipsnio 5 dalyje nurodyta laikina grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda;
- j) bazinę vertę atitinkantis absorbuotas anglies dioksido kiekis, nurodytas 4 straipsnio 1 dalies a punkte, 2 dalies a punkto i papunktyje arba 5 dalies a punkte, arba bazinę vertę atitinkantis iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, nurodytas 4 straipsnio 2 dalies b punkto i ir iii papunkčiuose;
- k) absorbuotas bendras anglies dioksido kiekis, nurodytas 4 straipsnio 1 dalies b punkte, 2 dalies a punkto ii papunktyje arba 5 dalies b punkte, arba bendras iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis, nurodytas 4 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iv papunkčiuose;
- l) tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo GHG_{susijęs} išmetamų ŠESD kiekio padidėjimas, nurodytas 4 straipsnio 1 dalies c punkte, 2 dalies a punkto iii papunktyje, 2 dalies b punkto v papunktyje ir 5 dalies c punkte;
- m) j, k ir l punktuose nurodytos informacijos suskirstymas pagal dujas, šaltinius, anglies dioksido absorbentus ir sancaupas;
- n) veiklos stebėsenos laikotarpio trukmė;
- o) sunaudotos biomasės kiekis ir jos atitikties 7 straipsnio 3 dalyje nurodytiems būtiniausiems tvarumo reikalavimams įrodymas;
- p) 7 straipsnyje nurodyta papildoma nauda tvarumui;
- q) anglies kaupimo ūkininkavimo atveju – 7 straipsnio 2 dalyje nurodyta papildoma nauda;
- r) nuoroda į bet kokią kitą tarptautinę ar nacionalinę sertifikavimo, įskaitant unikalų atitikties sertifikato numerį arba kodą;
- s) atsakomybės mechanizmo rūšis, veiklos indėlis į mechanizmą ir atsakingas fizinis ar juridinis asmuo;
- t) sertifikuotų vienetų kiekis ir galiojimas;
- u) absorbuoto anglies dioksido kiekio ir sumažinto iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio kiekybinio vertinimo neapibrėžtumo vertės pagal 4 straipsnio 12 dalį.

III PRIEDAS

Sjungos registre ir sertifikavimo registruose, nurodytuose 12 straipsnyje, pateiktina būtinoji informacija

Sjungos registre ir sertifikavimo registruose pateikiama bent ši būtinoji informacija apie kiekvieną veiklą ir kiekvieną sertifikuotą vienetą:

- a) veiklos pavadinimas ir rūšis, taip pat veiklos vykdytojo arba veiklos vykdytojų grupės pavadinimas (vardas ir pavardė) ir kontaktiniai duomenys;
- b) veiklos vykdymo vieta, taip pat tikslios tos veiklos geografinės ribos, atitinkančios valstybei narei taikomus reikalavimus dėl 1:5 000 mastelio;
- c) veiklos laikotarpio trukmė, įskaitant pradžios ir pabaigos datas;
- d) sertifikavimo schemos pavadinimas, 13 straipsnyje nurodytas Komisijos sprendimas, kuriuo ta schema pripažįstama, sertifikavimo schemos taisyklės ir procedūros, 11 straipsnyje nurodytų paskirtų sertifikavimo įstaigų sąrašas ir 14 straipsnyje nurodytos jos metinės ataskaitos;
- e) nuoroda į 8 straipsnyje nurodytą taikytiną sertifikavimo metodiką;
- f) 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta ilgalaikė grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda, 4 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta laikina grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda, 4 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta grynoji iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo nauda arba 4 straipsnio 5 dalyje nurodyta laikina grynoji anglies dioksido absorbcijos nauda;
- g) 7 straipsnyje nurodyta papildoma nauda tvarumui;
- h) sertifikavimo statusas, įskaitant atitikties sertifikatus ir sertifikavimo bei pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitas, nurodytas 9 straipsnyje; sertifikuotų vienetų kiekis ir statusas, pvz., ar jie yra išduoti, nebenaudojami, nebegaliojantys, panaikinti ar priskirti rezervui, ir sertifikuotų vienetų galutinis naudojimo tikslas bei subjektas, kuris naudoja sertifikuotus vienetus.